“ሁለት ባህል ያላቸው የኢትዮጵያ ልጆችን ማሳደግ”

Raising Bicultural Ethiopian Children

ብሌን ሰሎሞን እና ተክለሚካኤል አበበ

(የህግ ባለሙያ) ካናዳ ቶሮንቶ

በአሜሪካ የሚማሩ ልጆች

አየነው ሐጎስ (Assistant Professor

ሃይማኖት የግል ናት የሚሏት ጨዋታ

በሀብታሙ ምናለ(ጋዜጠኛ)

ፍኖት FINOTE

ቅፅ 1 ቁጥር 01 ታህሳስ 2018 ዓ.ም / “Volume 1 Issue No. 01, December 2025

“ቀደሚው አላማዬ ኢትዮጵያም ሄዶ ማገልገል ስለሆነ የቋንቋ ችሎታዬን ለማዳበር ሀርቫርድ ዩኒቨርስቲ አማርኛ ቋንቋን መማር ጀመርኩ፡ ፡”

ሊና ፈለቀ

አርሂቡ ማለዳ ገበያ
ria
Money Transfer
Open hour Mon- Sat 9am-7pm
Sun 10am-5pm
አርሂቡ ማለዳ ገበያ
አርሂቡ ማለዳ ገበያ
የባልትና ውጤቶች
አርሂቡ ማለዳ ገበያ
እንጀራ
ድርቆሽ
ሽሮ
በርበሬ
ሸንኩርት
አርሂቡ ማለዳ ገበያ
የተለያዩ መአዛ ያላቸው
የወሎ እጣን
ከርቤ
አደን አድሩስ
ነጭ እጣን
ምጥን እጣን
የተለያዩ የበዓል አልባሳት
የሥጦታ እቃዎች
2940 Murfreesboro pike #110,
Nashville, TN, United States,

በውስጥ ገፆች

01 አፅንኦት

ሊያገግም የማይችል ማኀበራዊ ቀውስን...

2 የፍኖት እንግዳ

ቀዳሚው አላማዬ ኢትዮጵያ ሄዶ ማገልገል . . .

5 ማህበራዊ

በአሜሪካ የሚማሩ ልጆች . . .

7 ነፃ ሀሳብ

ሃይማኖት የግል ናት የሚሏት . . .

9 ፍሬ ነገር

ሁለት ባህል ያላቸው...

11 ሌላኛው ገፅታ

ይምርሃነ ክርስቶስ

Mulu Law LLC

በመላው አሜሪካ ባሉ በ50ዎቹም ስቴቶች የኢምግሬሽን የሕግ አገልግሎት ይሰጣል። ወደ አሜሪካ በአሳይለም፣ በትዳር፣ በኢንቨስትመንት ቪዛ፣ በንግድ ቪዛ፣ በፊዮንሴ (እጮኛ) ቪዛ፣ በትምህርት እና ስፖርት ቪዛ፣ በልዩ ተሰጥዖ ቪዛ እና በሥራ ቪዛዎች መምጣት ለሚፈልጉ ኢትዮጵያዊያኖች ከ10 ዓመት በላይ ልምድ ያላቸው የሕግ ጠበቆቻችን የምትፈልጉትን አገልግሎት በከፍተኛ ፕሮፌሽናሊዝም ሊሰጧችሁ ዝግጁ ናቸው። የቲክቶክ አካውንታችንን mulu_law ይከታተሉን።

+1 (612) 643-3449
+1(651)-528-2677
+1 (612) 508-1041

አፅንኦት

ሊያገግም የማይችል ማኅበራዊ ቀውስን ለመግታት በራስ ቅርፅ የታነፀ ተቋም መመስረት !!

"ልዩነት ውበት ነው!" በሚል ፖሊሲ ሽፋን የሚንቀሳቀሱት ዴሞክራቶች በአስተዳደር ዘመናቸው፤ ልጆቻቸውን በመንግሥት ትምህርት ቤት በሚያስተምሩ ወላጆች ላይ ጥሎት ያለፈው አሻራ ቀላል ግምት የሚሰጠው አልነበረም፡፡ በተለይ በመንግሥት አስተዳደር ስር የነበሩ ትምህርት ቤቶች የተመሳሳይ ጾታ ግንኙነት ፖሊሲን ተቀብሎ ተግባራዊ በማድረግ ረገድ ፈጣኖች እንደነበሩና በዚህ ደስተኛ ያልነበሩ ወላጆች በህግ ልጆቻቸው የዚህ ትምህርት ፖሊሲ ተሳታፊ እንዳይሆኑ የቻሉትን ሁሉ ጥረት ሲያደርጉ ተስተውሏል፡፡

ወላጆች ልጆቻቸው ሁሉን አካታች (ዳይቨርስቲ) በሚል ሽፋን ስለ ተመሳሳይ ጾታ ግንኙነት የሚሰጥ ትምህርትን የተቃወሙት በዋነኝነት ሃይማኖታዊ ሥርዓቶችንና የእምነት መሠረቶችን የሚያናጋ፤ ሊያገግም የማይችል ማኅበራዊ ቀውስን የሚፈጥር በተለይም ከፈጣሪ ህግጋት ትና ከመሠረታዊ የሰው ልጆች ተፈጥሮዓዊ እና ስነ ልቦናዊ አስተምህሮ ጋር በቀጥታ የሚጋጭ በመሆኑ በተለይም ልጆቻቸው ይህንን ጉዳይ በጥልቀት ለመረዳት ሆነ ለማወቅ የእድሜ ደረጃቸው ስለማይፈቅድ ልጆቻቸውን የመጠበቅ ቤተሰባዊ ብሎም ሀይማኖታዊ ኃላፊነት የተጣለባቸው በመሆኑ ይህንን ሐላፊነት ለመወጣት ጉዳዩን በተናጠልም በጋራም ሲሞግቱ የታየበት ግዜ እሩቅ አልነበረም፡፡

በአንጻሩ የትውልድ አካባቢያቸውን መሠረት አድርገው የተቋቋሙ ማኅበረሰብ አቀፍ ትምህርት ቤቶች ለዚህ ጉዳይ የሰጡት ግብረመልስ መልስ፡- "የተመሠረትንበትን ህግና ፖሊሲ የሚጣረስ በመሆኑ ይህ ጉዳይ በትምህርት ቤታችን አይሰጥም" የሚል ሆኖ ተገኝቷል፡ ፡ መፃኢ ስጋቱን ከመቅረፍ አንጻርም በእምነትና በባህል ይመስሉናል ባሉት የህብረተሰብ ክፍል ዘንድ በመቅረብ ልጆቻቸውን በዝቅተኛ የክፍያ ዋጋ ወላጆች ወደነሱ ትምህርት ቤት እንዲያመጡ ሲወተውቱ እንደነበር አይዘነጋም፡፡ በዚህ ፍጥጫ ውስጥ በተደረገ ሀገራዊ ምርጫ የትራምፕ አስተዳደር ወደ ስልጣን በመምጣቱ የነበረውን ውጥረት ረገብ እንዲል ቢያደርገውም በቀጣዩ ምርጫ ስጋት ሆኖ እንደማይመጣ እርግጠኛ ሆኖ ለመናገር የሚያስችል ድፍረት የተላበሰ ኃላፊነት የሚወስድ ስብስብ ይኖራል ተብሎ አይጠበቅም፡፡

"ችግር ብልሀትን ይወልዳል" እንደሚባለው ኢትዮጵያውያን ስለ መጻኢ ጊዜ ቁጭ ብለው በአንድ ሀሳብ የሚመክሩበት ጊዜው አሁን ነው ብላ ፍኖት መጽሔት ታምናለች፡፡ ቀጣዩ ምርጫ ከአራት አመት ተቀንሶ የቀሩት ድፍን ሁለት ዓመታት ብቻ ከመሆኑ አንፃር ሲመዘን የሚባክን ጊዜ ሊኖር አይገባም ስትልም መፅሔታችን በአፅንኦት ማስገንዘብ ትወዳለች፡፡ እንደ አንድ አማራጭ የኢትዮጵያውያን የሆነን ዕሴት፣ ባህልና ሥነ ሥርዓት ጠብቆ የሚያቆይና ለትውልድ የሚያስተላልፍ ፤ ትውልድን የሚያንጽ ማኅበረሰብ ተኮር ትምህርት ቤት መገንባት/ማቋቋም መንግሥታት በተፈራረቁ ጊዜ የሚመጡ ቋሚና ጊዜያዊ ወጀቦችን የመቋቋም ኃይልና አቅም ስለሚኖራቸው እያንዳንዱ ኢትዮጵያዊ ለትውልዱ የሚያስብና የሚቆረቆር ከሆነ፤ በተለያየ በትውልድ አካባቢና በሃይማኖት መደብ ተሰብስቦ የሚገኘው ኢትዮጵያዊ ሁሉ ችግሩ የጋራ በመሆኑ ፤ህልምና ራዕዩን ትውልድን በመታደግ እምነትና ሥርዓትንም በማፅናት መሰረት ላይ አድርጎ ጊዜ፣ ጉልበት ፤አቅምና ገንዘብን፤ ለዚህ ዘመን ለማይሽረው አላማ የማዋያ ወቅት አሁን እንደሆነ መጽሔታችን ታምናለች፡፡ ለተግባራዊነቱም አስፈላጊውን ሁሉ አቅም በፈቀደ ድጋፍና ክትትል ታደርጋለች፡፡

እኛ ኢትዮጵያውያን እንደሌላው የአለም ማኅበረሰብ ራሱን የቻለ የእምነትና ባህል ባለቤቶች በመሆናችን በደስታውም በሐዘኑም የማንለያይ የአንድ ሀገር ሕዝቦች ሆነን የኖርን እጣ ክፍላችንም እርስ በእርሱ የተጋመደ በቀላሉ ሊበጠስ የማይችል በመሆኑ የእምነት አባቶችና የተከበራችሁ ታዋቂ የሀገር ሽማግሌዎች ሀላፊነቱን ወስዳችሁ ማኅበረሰብን በማቀራረብ ትውልድን የመታደጉ ሥራ ላይ ትኩረታችሁን ብታደርጉ ከስጋት ነጻ የሆነ ትውልድ ለመፍጠር በሚደረገው ትጋት ላይ በጎ አሻራን ልታስቀምጡ ትችላላችሁ የሚል እምነትም አለን፡፡

ሀሳብና አስተያየትዎን በሚከተሉት አድራሻዎች

ይላኩልን

አድራሻ

YAS studio 4117Dail ct Atioch TN.37013

Tel +1615-207-4148
ethiopianismnews@gmail.com

ስርጭት:-
ሚንሶታ
ቴክሳስ ዳላስ
አትላንታ ጆርጂያ
ላስቬጋስ አርሂቡ ማለዳ
በሀበሻ ንግድ ማዕከላት

ምርትና አገልግሎትዎን ለማስተዋወቅ ቢያስፈልግዎ ከላይ ከተጠቀሰው አድራሻ በተጨማሪ ይጠቀሙ፡፡

ለጋራ ጥቅም የጋራ ሀላፊነት መርሀችን ነው፡፡

የፍኖት እንግዳ

“ቀዳሚው አላማዬ ኢትዮጵያ ሄዶ ማገልገል ስለሆነ የቋንቋ ችሎታዬን ለማዳበር ሀርቫርድ ዩኒቨርስቲ አማርኛ ቋንቋን መማር ጀመርኩ።”

በያዝነው 2025 በፈረንጆች ዓመት ከማርቲን ሉተር ኪንግ ሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ከፍተኛ ውጤት በማምጣት ተሸላሚ ናት፡፡ ላለፉት አራት አመታት የኩላሊት ጂን ህክምና ላይ የምርምር ስራዎቿን በቫንደርቤልት ዩኒቨርስቲ ሜዲካል ሴንተር በመስራት ከፍተኛ ውጤት በማስመዝገብ በዚሁ እያገባደድነው በምንገኘው ዓመት ተመርቃለች፡፡የቴነሲ ቴክኖሎጂ ተማሪዎች ማህበር ፕሬዝደንት በመሆንም አገልግላለች፡፡ ሀርቫርድ ዩኒቨርስቲን በመቀላቀል ትምህርቷን በመከታተል ላይ ስትሆን ፤ የአሜሪካ ፕሬዚዳንታዊ ስኮላር ሴሚ-ፋይናሊስትም ናት የዛሬዋ የፍኖት መፅሔት እንግዳ፡፡

ግዜ በገንዘብ በሚለካበት ሀገር ተሞክሮዋን ለማካፈል ፈቃደኛ ሆና በመገኘቷ መፅሔታችን አክብሮትና አድንቆትዋን ትቸራለች፡፡ መልካም ንባብ፡፡

ፍኖት :- በቅድሚያ የመፅሔታችን እንግዳ ለመሆን ፈቃደኛ በመሆንሽ ከልብ አመሰግናለሁ፡፡

ሊና ፈለቀ :- እኔም እድሉን ስለሰጣችሁኝ አመሰግናለሁ፡፡

ፍኖት :- እስኪ እራስሽን ለአንብያኖቻችን አስተዋውቂ ?

ሊና ፈለቀ :- ስሜ ሊና ፍለቀ እባላለሁ እዚህ ናሽቪል ቴኔሲ ነው ተወልጄ ያአደኩት ። የሁለተኛ ደረጃ ትምህርቴን ማርቲን ሉተር ኪንግ ሃይ ስኩል በ2025 ነው የጨረስኩት ፡፡አሁን ደግሞ በሀርቫርድ ዩኒቨርስቲ የመጀመሪያ ዓመት አንደር ግራጅዬት ተማሪ ነኝ፡፡ አይበቃም

ፍኖት :- አረ ይበቃል ሳቅ

ሊና ፈለቀ :- ሳቅ

ፍኖት :- መልካም! ወደ 12ኛ ክፍል ማጠቃለያ መርሀግብር/ፕሮግራም ላይ ልመለስ?

ሊና ፈለቀ :- ደስ ይለኛል

ፍኖት :- በ12ኛ ክፍል ማጠቃለያ ምረቃሽ ወቅት ያቀረብሽውን ጽሁፍ ማነው ያዘጋጀልሽ?

ሊና ፈለቀ፡- ረጅም ሳቅ ... ማንም አላዘጋጀልኝም ፡፡ እኔው እራሴው ነው ነኝ ያዘጋጀሁት፡፡

ፍኖት :- እና ማንም አላዘጋጀልኝም በራሴ ነው ያዘጋጀሁት እያልሽኝ ነው?

ሊና ፈለቀ :- አዎ ማንም አላገዘኝም፡፡

ፍኖት :- አንቺ ተወልደሽ ያደግሽው እዚህ አሜሪካ ነው፡፡ምን አልባት የቤተሰቦችሽ ትዝታ ካልሆነ በቀር ባንቺ የእድሜ እና የእድገት ደረጃ ይህ መዝሙር ቅርስ ሆኖ የተቀመጠ እንጂ ሰርክ በልጆች አንደበት የሚዘመር አይመስለኝም እና እንዴት አገኘሽው? ያውም እዚህ ሀገር?

ሊና ፈለቀ :- እውነት ነው ቤተሰቦቼም በዚህ መዝሙር ዙሪያ ምንም ሲሉ ሰምቼ አላውቅም፡ ፡ነገር ግን በአንድ ወቅት የዩኒቨርስቲ መግቢያ ወይም የስኮላር ሺፕ መጠየቂያ ፅሁፍ ለማዘጋጀት በምን ዙሪያ መፃፍ እንዳለብኝ አስብ ነበረ፡፡በሆነ አጋጣሚ ቲክቶክ ላይ ስለ ኢትዮጵያ ምግብ አዘገጃጀት የሆነ ልጅ ሲያሳይ ተመለከትኩት ፡ምስል ማጀቢያው ደግሞ ፀሀዩ የሚለው መዝሙር ነበረ፡፡ከዛ ውስጤ ሰረፀ መሰል በሳይንስና ቴክኖሎጂ ምርምር ዙሪያ ላዘጋጅ የነበረውን ተውኩትና ስለዚህ መዝሙር ማሰላሰል ሆነ ስራዬ፡፡

ፍኖት :-ሳይንስና ቴክኖሎጂ ስትይ ቫንደርቤልት ዩኒቨርስቲም ወጣት ሳይንቲስቶቻችን በሚል የምረቃ ፕሮግራም ላይ ተናጋሪ ነበርሽ?

ሊና ፈለቀ፡- አዎ ሀይስኩል ከገባሁ ጀምሮ በተጓዳኝ ቫንደርቤልት ዩኒቨርስቲ ውስጥ ምርምር ሳደርግ ስለነበረና በከፍተኛ ውጤት ስላጠናቀቅኩ እዛ ላይም ንግግር አድርጌአለሁ፡ ፡እዛ ላይ ያደረግኩት ንግግር ተማሪዎች እንዴት የሚገጥማቸውን ቻሌንጅ ማለፍ እዳለባቸው የማነቃቂያ ነው እንጂ ከፀሀዬ መዝሙር ጋር የሚዛመድ ነገር የለውም ነበረ፡፡

ፍኖት :- መልካም ወደ ፀሀዬ መዝሙር ልመለስ?

ሊና ፈለቀ፡- ይቻላል

ፍኖት :- :- መዝሙሩን ሰምተሽ ከማሰላሰል በኋላ ለዛውም የህይወት አንድ ወሳኝ ምእራፍ መሸጋገሪያ አድርገሽ እንዴት ወደ ፅሁፍ ቀየርሽው?

ሊና ፈለቀ :- እንዳልኩት ሰምቼው ውስጤ ይመላለስ ስለነበር እናቴን ጠየቅኳት ፡፡ እሷም ዘመረችልኝ፡፡ትርጉሙንም ነገረችኝ፡፡ሊና ማለት ብርሀን ማለት ነው ትርጉሙ፡፡ፀሀይ ደግሞ መዝሙሩ እንደሚለው ብርሀንነቷ ለዓለም ነው፡፡የኔም ህልም በትምህርቴ የሚጠበቅብኝን ተወጥቼ የዓለም ብርሀን መሆን ነው የምፈልገው፡፡እኔ እንደተረዳሁትና እንደገባኝ መዝሙሩ ጥልቅ ነው ስለቀጣይ ብሩህ ተስፋ ነው የሚያነሳው ፡፡ህልምና ተስፋዬ ከመዝሙሩ ጋር ስለገጠመ በዛ መነሻነት የዩኒቨርስቲ መጠየቂያ ወረቀቴን በዛ ዙሪያና ስለወደፊት ራእዬ ማስፈፀሚያና ማጠናከሪያ ጉልበት አደረግኩት፡፡

ፍኖት :- ፅሁፉን ለዩኒቨርስቲው ከማስገባትሽ በፊት እርማት ላይ ያገዘሽ ሰው ነበረ?

ሊና ፈለቀ :- ጽሁፉን እንደጨረስኩ በፔፐር ስራዎች ዙሪያ የሚያማክሩ መምራን ነበሩና እኔም ለሜንቶሬ(ረዳት መምህሬ) አሳየኋት አነበበችው እና ደነገጠች ተገረመችም መግቢያው ላይ ብቻ አንድ ሴንቴንስ አስተካከለች እና እኔ ይሄንን ጽሁፍ አልነካውም ያለቀለት ነው አለችኝ፡፡ከዛ ውጭ ማንም ያገዘኝ ያየውም የለም፡፡

ፍኖት :- ሀርቫርድ ዩኒቨርስቲ ለጥያቄሽ የአዎንታ ምላሽ ሲሰጥ ምን ተሰማሽ ?

ሊና ፈለቀ፡- ደስታዬ ቃላት አልነበረውም፡፡ በጣም (ወደ ገጽ 3 ዞሯል...)

ቀዳሚው አላማዩ (ከገፅ 2 የዞረ)

ለፍቼበታለሁ፡በዚህ ላይ ጽሁፉን ሳዘጋጅ ሀሳቡ የመጣልኝ ወደ መጨረሻ ግዜያት ነው፡፡ያልተዘጋጀሁበት ርዕስ ነው የገጠመኝ፡፡ግን ህልሜ ስለነበረ የወደፊት ተስፋዩን የሚገልጽልኝ ስለሆነ ከልቤ ስለፃፍኩት ዩኒቨርስቲው ተቀበለኝ፡፡በወቅቱ ደስታዬን መግለጫ ቃል አልነበረኝም ፡፡ግን እግዚአብሔር ረዳኝ እና የሀሳቤ ሆነ፡፡

ፍኖት :- እና በሀይስኩል ምረቃ ወቅት የከፍተኛ ውጤት ተመራቂ(VALEDICTORIAN) ስለነበርሽ በዜማ አቀረብሽው?

ሊና ፈለቀ ፡ አዎ

ፍኖት :- ለማቅረብ ስታስቢ እንዴት ነበረ ስሜቱ?

ሊና ፈለቀ፡- እሱም ቀላል አልነበረም፡፡እኔ ብዙ ቦታዎች እና መድረኮች ላይ ፕረዘንት አድርጌአለሁ፡፡በተለይ ከመላ ዩናይትድ ስቴት ኦፍ አሜሪካ ስቴቶች ከተውጣጡ ጎበዝ ተማሪዎች ጋር በተደረጉ ውድድሮች ላይ ስቀርብ አልከበደኝም፡፡የዛን እለትግን በጣም ያልጠበቅኩት ስሜት ነው ይሰማኝ የነበረው፡፡ በርካታ ተመራቂ ተማሪዎች ብቻ ሳይሆኑ በርካታ ወላጆችና ከተለያዩ ተቋማት ተጋብዘው የተገኙ የክብር እንግዶች ፕሮፌሰሮችና ታዋቂ ግለሰቦች በተሳተፉበት መድረክ ላይ መቅረብ የሚፈጥረው ስሜት ቀላል አልነበረም፡፡ ወደ መድረኩ እስክቀርብ ድረስም ከራሴ ጋር እየተከራከርኩ ነበረ እኔ ሙሉ ጽሁፉን በአማርኛም በእንግሊዝኛም አዘጋጅቼዋለሁ፡፡ ግን እስከ መጨረሻው ሰዓት ድረስም እርግጠኛ የነበርኩት በአማርኛ እንደማቀርበው ነበረ ሆኖም መድረኩ ላይ ስወጣ እና የነበረውን የህዝብ ብዛት ሳስተውል ይህን ሁሉ ፅሁፍ እንዴት ይረዱኛል በአማርኛ ብናገር ስለዚህ መግቢያዬን በአማርኛ የመጽሀፍ ቅዱስ ቃል አድርጌ በመዝሙሩ አጅቤ በአማርኛ ላቅርብና ቀጣዩን ንግግር በእንግሊዝኛ ባቀርብ ይሻላል ወደሚለው ሀሳብ ዞርኩኝ፡፡ግን መድረክ ላይ ቀርቦ በዛ ሁሉ ሰው ፊት መናገር በጣም ያስፈራ ነበረ፡፡

ፍኖት ሚዲያ፡- ከመላው ስቴቶች ተወዳድረው ከቀሩ 40 ፕሬዝደንሻል ስኮላር ተማሪዎች አንዷ ነሽ አይደል?

ሊና ፈለቀ፡- አዎ

ፍኖት ሚዲያ፡- በዚህ ዞሪያ ሁኔታዎች ከፈቀዱ ብዙ ልምድና ተሞክሮሽን እንደምታጋሪን ቃል ግቢልንና ወደ ጀመርነው እንመለስ ?

ሊና ፈለቀ፡- ሳቅ ... ችግር የለም ጠቃሚ ሆኖ ከተገኘና ግዜው ከተመቻቸልን ቃል እገባለሁ፡፡

ፍኖት :- አንቺ በአደባባይ የዘመርሽውን መዝሙር የኢትዮጵያ ኮሚዩኒቲ በናሽቪል ወደ ከፍተኛ የትምህርት ተቋማት ለሚገቡ ተማሪዎች ባዘጋጀው የማበረታቻ ፕሮግራም ላይ ወላጆች ዘምረውልሻል ምን ተሰማሽ ?

ሊና ፈለቀ :- እሱም ሌላ ያልጠበቅኩት ክስተት ነበረ ፡፡የበለጠ በራስ መተማመኔን አዳበሩልኝ ፡፡በእርግጥም ያን ፅሁፍ ማዘጋጀቴ ልክ ነበርኩ እንድል አስችሎኛል፡፡በጣም ነው ደስ ያለኝ ፡፡አሁን በናሽቪል ኮሚዩኒቲ ዘንድ ስሜ ሁሉ ተቀይሮ ብዙ ሰው የሚጠራኝ ፀሀዩ እያለ ነው ፡፡ረጅም ሳቅ ...

ፍኖት :- እዚህ ተወልደሽ አድገሽ አማርኛን እንዴት እንዲህ አቀላጥፎ ለመናገር ቻልሽ?

ሊና ፈለቀ :- እቤት ውስጥ ወላጆቼ የሚነጋገሩት በአማርኛ ነው ፡፡እኛንም ሲያሳድጉን ትኩረት እንድንሰጥ የሚፈልጉት ግን እንግሊዝኛው ላይ ነው ፡፡ እነሱ ምን አልባት ትምህርት ቤት ከተማሪ በታች እንዳንሆን ይመስለኛል፡፡ይህ ግን ልክ ነው ብዬ አላስብም እና እኔ አማርኛ እንድችል የረዳችኝ አያቴ ናት፡፡ የሆነ ግዜ ልትጠይቀን ስትመጣ በግባባት አልቻልንም ነበረ፡፡እና ከእሷ ጋር ለመግባባት አማርኛን በደንብ እግሯ ስር ቁጭ አድርጋ አስተማረችኝ፡፡ከዛ በኋላ ቤተሰቦቼም የበለጠ በቻሉት ሁሉ ደገፉኝ ፡፡አሁንም በሀርቫርድ ዩኒቨርስቲ ከእንግሊዝኛ ቋንቋ በተጨማሪ ሌላ ቋንቋ መማርና ማወቅ ስለሚጠበቅብህ እኔ ምርጫዬን አማርኛ አድርጌ የበለጠ የቋንቋ ክህሎቴን እያዳበርኩ ነው፡፡

ፍኖት :- እና ሀርቫርድም አማርኛ ቋንቋን እያጠናሁ ነው የምትይኝ?

ሊና ፈለቀ፡-አዎ እኔ በእርግጥ በትውልድ አሜሪካዊ ነኝ፡፡አሜሪካዊ የሆንኩት እዚህ ስለተወለድኩ እንጂ በዘር መሰረቴ ኢትዮጵያዊ ነኝ፡፡እግዚአብሔር ቢፈቅድ ትምህርቴን ስጨርስ እንደ ፀሀይዋ ብርሀን በዓለም ላይ ትርጉም ባለው ነገር በሰዎች ሁሉ ፊት ለሰዎች መድመቅ ነው የምፈልገው፡፡ቀዳሚው አላማዩ ኢትዮጵያ ሄዶ ማገልገል ስለምፈልግም ነው የአማርኛ ቋንቋ ክህሎቴን ማዳበር የምፈልገው፡፡ሁኔታዎች ቢፈቅዱ ግእዝን የማጥናትና የመናገር እቅዱም አለኝ፡፡

ፍኖት :-ያሰብሽው እንዲሳካ ምኞቴ ነው ግን

እንዴት የግእዝ ዝንባሌው አደረብሽ ?

ሊና ፈለቀ፡- ሀርቫርድ ውስጥ እንደ አንድ ቋንቋ ግዕዝም ይሰጣል፡፡ብዙ ተማሪዎች ይማሩታል፡፡ከዛ ውጭ በውጭ የምንካፈላቸው መንፈሳዊ ትምህርቶች አሉ እዛ ላይ ቋንቋውን ችለው የሚያስተምሩና የሚያስጠኑን አሉ ይሄ ሁሉ ተደምሮ የማወቅ ፍላጎቴ ከፍተኛ ነው፡፡እዚህ ላይ የኛ ማህበረሰብ ስለራሱ ቋንቋ ያለው ግንዛቤ አናሳ ይመስለኛል፡፡ከልጅነት እስከ እውቀት አብረናቸው የተማርናቸው በተለይ ከላቲን አሜሪካ ወላጆች የተገኙ ልጆች በየትኛውም ሁኔታ እርስ በእርስ ሲገናኙ ንግግራቸው በስፓኒሽ ነው፡፡ሁለትም ይሁኑ ብዙ እንደዛ ነው የሚያደርጉት እንግሊዝኛውም ላይ እንደኛ ፐርፌክቶች ናቸው፡፡የቱንም ያህል እንግሊዝኛ ፐርፌክት ቢሆኑ እርስ በእርስ ሲገናኙ የሚጠቀሙት የወላጆቻቸውን ቋንቋ ነው፡፡ ስፓኒሽ፡፡ስለዚህ ወላጆች በተለይ ልጆቻቸው ላይ መስራትና ቋንቋውን ለማዳበር ቢረዷቸው ሊቀየር ይችላል ብዬ አስባለሁ፡፡

ፍኖት :- ለዚህ መፍትሔው ምንድነው ትያለሽ?

ሊና ፈለቀ፡-እንደ እኔ ከሆነ ዳይቨርስቲ ውበት ነው ፡፡ለዚህ ደግሞ አሜሪካ በቂ ትኩረት የሚሰጠው ጉዳይ ነው እና ልጆች ማንነታቸውን በሚገባቸው መልኩ ማስረዳት ባህልና ቋንቋቸውን እንዲያውቁ ማድረግ ያስፈልጋል፡፡እዚህ ሀገር ተወልደን ያደግን በተለይ ጥያቄዎችን(ወደ ገጽ 4 ዞሯል...)ቀዳሚው

አላማዬ (ከገፅ 3 የዞረ) እንጠይቃለን እና በጠየቅነው ልክ መልሱን ለመመለስ እና ለማስረዳት ወላጆች መዘጋጀት አለባቸው፡፡ የኛ ባህል እርስ በእርስ መረዳዳቱ ፤ደስታን በጋራ መካፈሉ ማህበራዊ ህይወቱ ብሎም የአነጋገርና አለባበሳችንም ጭምር ጥሩ ነው ይህን በትክክል ወላጆች ማስረዳት ይኖርባቸዋል፡፡ ልጆቹ በሚረዱት ልክ እነሱ እንኳን ማስረዳት ካልቻሉ በዛው ልክ ሊያስረዳቸው የሚችል ሰው ጋር ማገናኘትና ማስረዳት ያስፈልጋል፡ ፡እንደዛ ማድረግ በልጆች ውስጥ የሚፈጠሩ እና ከሌሎች ዜጎች ጋር በመዋል የሚያዩት ነገር እንዳይሳቡ ያደርጋል፡፡እንደዛ ከሆነ ደግሞ በራሳቸው የሚተማመኑ ልጆችን ማየት ነገ ከራሳቸው አልፈው ለዓለም ጥሩ ሞዴል ሆነው ለመቅረብ የሚያግዳቸው ነገር አይኖርም፡፡ይህ የሚሆነው ግን የማስረዳትና የመረዳት ልምምዱ በትክክል መካሄድ ሲችል ነው ፡፡ ለመማርና ራስን ለመለወጥ ጥሩ ኦፖርቹኒቲ እንዳለ ሁሉ ለመበላሸትም ብዙ ምክንያት አለ፡፡

ፍኖት፡- በአንድ አመት ከቫንደርቤልት ዩኒቨርስቲ እንዲሁም ከማርቲን ሉተር ኪንግ ሀይስኩል ተመርቀሻል የምርቃ ድግሱ(ፓርቲ) ው እንዴት ነበረ?

ሊና ፈለቀ፡- ሳቅ እእእእ እኔ እንደ ልጅ አንዱ ስሜቴ ፓርቲ ቢኖር ጨዋታው ደስታው የሰዉ መሰብሰብ ደስ ይላል እና ቢሆን ይለኛል ሌላኛው ስሜቴ ደግሞ ቤተሰብ ደግሶ ለዛውም 12ኛ ክፍል ላይ ድጋሜ ቤተሰብ እየደገፈ ዩኒቨርስቲ ለመማር አሁን መደገሱ እንዳልኩህ ያውም ለ12ኛ ክፍል አይሆንም የሚል ሁለት ስሜቶች ነበሩኝ ሁለተኛውን ማድመጥ ስለፈለኩ ድግስ አልተደረገም፡፡ዩኒቨርስቲ ስጨርስ የአንዱ ምዕራፍ ማጠናቀቂያ ስለሚሆን ያኔ አቅምን ባገናዘበ ሁኔታ ሊሆን ይችላል፡፡ሲደርስ በዚህ ዙሪያ በደንብ እናወራለን ... ረጅም ሳቅ

ፍኖት፡- ኢትዮጵያ ሄደሽ ታውቂያለሽ?

ሊና ፈለቀ - እንደኢጋጣሚ ሆኖ የ4 አመት ህፃን እያለሁ ነበረ ወላጆቼ ወስደውኝ የነበረው። እና በዛ ወቅት መሄዴን እንጂ ምንም የማስታውሰው የለም።

ፍኖት፡-ኢትዮጵያ የመሄድ እድሉ ቢገጥምሽ ባየው ብለሽ የምትመኚው ቦታ አለ።?

ሊና ፈለቀ ፡-እጅግ በጣም ብዙ ቦታ አለ በተለይ መንፈሳዊና ታሪካዊ ቦታዎችን ለማየት እመኛለሁ። እድሉን ሳገኝም የመጀመሪያው አየዋለሁ ብዬ የማቅደው ላሊበላን ነው። ኢንተርኔት ላይ ብዙ አገላብጣለሁ ስለኢትዮጵያ ፤ እና የመጀመሪያ ምኞትና እቅዴ እንዴት በምን የጥበብና እውቀት ክህሎት ላሊበላ ቤተክርስቲያኑን ከአንድ ድንጋይ ፈልፍሎ ሊያንፀው ቻለ የሚለውን ጥያቄዬን የሚፈታው ሄጄ ቦታው ላይ የተሰራውን በአይኔ ስመለከተው ዳስሼ መረዳት ስችል ነው ብዬ አምናለሁ ነው እና የጉዞዬ መጀመሪያ ላሊበላ እንዲሆን ነው ምፈልገው።

ፍኖት፡-ስለኢትዮጵያ ምን ያህል መረዳቱ አለሽ ?

ሊና ፈለቀ ፡- ከላይ እንዳልኩህ እኔ አሜሪካዊ ነኝ ነገር በትውልድ ግን በዘር ኢትዮጵያዊ ነኝ። እና ስለኢትዮጵያ ለማወቅ ብዙ መፅሀፍትን አገላብጣለሁ፡፡በዚህ ላይ የኛ ቤተሰቦች በሆነ አጋጣሚ እዚህ መጥተው እኛን እዚህ ወልደው ቢያሳድጉንም ሩት ዘራችን ኢትዮጵያ ነው ያለው፡፡በቀላሉ ለማስረዳት ከአንድ ዛፍ ላይ አንድ ቅርንጫፍ ነን እዚህ ያለነው፡፡ሙሉ ዛፍና ግንዱ ያለው እዛ ነው፡፡ስለኢትዮጵ እኔን የሚሰማኝ እንደዚህ ነው፡፡

ፍኖት ፡- በመጨረሻ ማለት የምትፈልጊው ነገር ካለ?

ሊና ፈለቀ ፡- በመጨረሻ ማለት የምፈልገው እዚህ ሀገር ልጆች ማሳደግ ቀላል አይደለም፡ ፡ በዚህ ረገድ ወላጆች ሊመሰገኑ ገባቸዋል ፡፡ እነሱ የሚጠበቅባቸውን እያደረጉ የተገኘውን አጋጣሚ አለመጠቀም ደግሞ የወላጆቹ ችግር አይደለም ፡፡የልጆቹ ነው የሚሆነው ፡፡ ስለዚህ ባለን ነገር የወላጆቻችንን ጥረት ከግምት በማስገባት እኛ ልጆች የምናገኛቸውን መልካም አጋጣሚዎች ሁሉ መጠቀም ይኖርብናል ለማለት እፈልጋለሁ፡፡

ፍኖት ፡- የእረፍት ግዜሽ ሳያሳሳሽ ግዜሽን ስለሰጠሽንና ስለነበረን መልካም ቆይታ ከልብ አመሰግናለሁ፡፡

ሊና ፈለቀ ፡- እኔም በእንግድነት ስለተጋበዝኩ አመሰግናለሁ፡፡

> “እኔ በትውልድ አሜሪካዊ ነኝ ግን በዘር ኢትዮጵያዊ ነኝ። እና ስለኢትዮጵያ ለማወቅ ብዙ መፅሀፍትን አገላብጣለሁ፡፡በዚህ ላይ የኛ ቤተሰቦች በሆነ አጋጣሚ እዚህ መጥተው እኛን ወልደው ቢያሳድጉንም ሩት ዘራችን ኢትዮጵያ ነው ያለው”

ማህበራዊ

በአሜሪካ የሚማሩ ልጆች

ጥንካሬ እና ለማደግ ያላቸው መልካም አጋጣሚ።

አየነው ሐጎስ (Assistant Professor of Mathematics Motlow State Community College)

አሜሪካ የኢትዮጵያ ማህበረሰብ አዲስ ትውልድ እየፈጠረ ይገኛል። ብሩህ እና አይበገሬ የሆኑት እኚህ የአዲሱ ትውልድ አባላት የሆኑት ልጆች መጪው ጊዜያቸውን እየገነቡ የሚገኙት ሁለት ባህላትን አመጣጥኖ በመኳዝ ነው። ከተለያዩ ቤተሰቦች ጋር በቅርበት እንደሚሠራ መምህር ተማሪዎቻችን ላይ በርካታ ጥንካሬዎችን አስተውያለሁ። ተጨማሪ ድጋፍ ካገኙም የበለጠ ውጤታማ መሆን እንደሚችሉ ታዝቤያለሁ።

ኢትዮጵያውያን ልጆች ባላቸው ዲሲፕሊን፣ ለመምህራኖቻቸው በሚያሳዩት ክብር፣ ስኬትን ለመቀዳጀት ባላቸው ቁርጠኝነት ይታወቃሉ። በተለይም በሳይንስ፣ ቴክኖሎጂ እና ሂሳብ ዘርፎች ላይ ለመላቅ ፍላጎት አላቸው። ወላጆችም ለትምህርት ከፍተኛ ትኩረት ይሰጣሉ። ልጆቻቸው ወደ ኮሌጅ እንዲያቀኑ እና ፋይዳ ያለው የሥራ ዘርፍ እንዲኖራቸው ይፈልጋሉ። እነዚህ ባህላዊ እሴቶች ማህበረሰባችን ለአካዳሚክ ስኬት እጅግ ውጤታማ መሰረት እንዲኖረው ያስችላሉ።

ይህ በእንዲህ እንዳለ እንደ አብዛኞቹ ስደተኞች ተማሪዎቻችን ልዩ ፈተናዎችን ይጋፈጣሉ። አንዳንድ ልጆች ከንባብ ጋር በተያያዘ ችግር ይገጥማቸዋል። ምክንያቱም በቤት ውስጥ በቂ ድጋፍ አይደረግላቸውም። ሂሳብ ትምህርትንም በመደበኛነት ልምምድ ካላደረጉበት ይቸገራሉ። በርካታ ወላጆች የአሜሪካ የትምህርት ሥርዓት እንዴት እንደሚሠራ ገና በመረዳት ሂደት ላይ ናቸው። GPA, Honors, AP classes እና በዋናነት የኮሌጅ መግቢያ ሂደትን ለመረዳት እየጣሩ ነው።

በዚህ ዘመን ለወላጆች ሌላኛው ፈተና ስክሪን ላይ የሚባክን ጊዜ ነው። የልጆችን ትኩረት ይሰርቃል። የቤት ሥራዎቻቸውን በተገቢው ጊዜ እንዳያጠናቅቁ ያደርጋል። በተጨማሪም የንባብ ልምድ እንዳይኖር ገፊ ይሆናል። ለአገሩ እንግዳ የሆኑ አዲስ ስደተኞች ደግሞ የራስ መተማመናቸውን የሚጎዳ የቋንቋ ችግር ያጋጥማቸዋል። ወላጆች ጭምር ለቋንቋ እና ባህላዊ ልዩነቶች ተጋላጭ ይሆናሉ። ወላጆች የእንግሊዘኛ ክህሎታቸውን በESL ክፍሎች እና በማሕበራዊ ፕሮግራሞች በማጠናከር ከልጆቻቸው መምህራን ጋር ይበልጥ መግባባት ይችላሉ። በዚህ ሂደትም የልጆቻቸውን የቀን ተቀን ተሞክሮ ይበልጥ መረዳት ያስችላቸዋል። ይህ ሂደት ቀስ በቀስም የባህል ልዩነቱን ከማጥበቡ ባሻገር የልጆችን ስሜት ከመረዳት በተጨማሪ ለትምህርታቸውም ድጋፍ ያደርጋል።

በኢትዮጵያ ባህል የከፍተኛ ትምህርት የተረጋጋ ኑሮ እና ከበሬታ ለማግኘት ዋነኛ ጎዳና ተደርጎ ይቆጠር ነበር። ይህ የሆነበት ምክንያት በኢትዮጵያ ዩኒቨርስቲ ለመግባት ላልታደሉ አማራጮች እጅግ ውስን ስለነበሩ ነው። በአሜሪካ ግን በርካታ አማራጮች አሉ። የቴክኒካል ት/ቤቶች፣ የንግድ አማራጭ፣ ወታደራዊ አገልግሎት ወይም በቀጥታ የሥራውን ዓለም መቀላቀል ይቻላል። አንድ ወጣት የትኛውንም መንገድ ይምረጥ የእኛ የወላጆች ሚና ሊሆን የሚገባው ስሜቶቻቸውን በመረዳት ነጻነት እንዲኖራቸው እና ኃላፊነት እንዲሰማቸው ማድረግ ነው። አንድ ወጣት መደበኛ ትምህርቱን አልቀጥልበትም ካለ እና ለሥራ የደረሠ ከሆነ ራሱን የቻለ ሰው ወደሚኖረው ህይወት ሽግግር እንዲያደርግ ማገዝ ጤናማ ነው የሚሆነው። ይህንን ሂደት ለማስቻልም የራሱን የመኖሪያ ወጪ እንዲሸፍን ማድረግ፣ የፍይናንሺያል ኃላፊነት እንዲኖረው ማስቻል እና በራሱ መቆምን ማስተማር ያስፈልጋል። በቤተሰብ ላይ ሙሉ ለሙሉ ጥገኛ ከሆኑ ወጣቶች ይልቅ በራሳቸው የቆሙ ወጣቶች በብዙ መንገድ የበሰሉ ናቸው። ይሄንን የሚያመጣው በራስ የመቆም ነጻነት ነው።

ልጆች በራሳቸው እንዲቆሙ ለማድረግ ወላጆች ሊወስዷቸው የሚችሏቸው በርካታ አዎንታዊ እርምጃዎች አሉ። ንባብ መደበኛ ተግባር እንዲሆን ማበረታታት፣ የልጆችን የቤት ሥራዎች መከታተል፣ ከመምህራን ጋር በመደበኛነት ተገናኝቶ ማውራት እና የቴክኖሎጂ ትሩፋቶች ላይ ጤናማ የሆነ ገደብ ማበጀት የመሰሉ ተግባራት ወላጆች ከብዙ በጥቂቱ ሊወስዷቸው የሚችሉ እርምጃዎች ናቸው። ልጆች ከዚህ በተጨማሪም የቤት ውስጥ ኃላፊነትን ከትምህርት ጋር አመጣጥነው ማስኬድ ከቻሉ ተጠቃሚ ይሆናሉ። ልጆቻችን ከኢትዮጵያ ባህል ጋር ቁርኝት እንዲኖራቸው እንደምንፈልገው ያህል የአሜሪካን ከባቢም መረዳት ለእኛ ወላጆች ጠቃሚ ነው። ምክንያቱም ያንን ስንረዳ ነው ልጆቻችንን በተሻለ ልንመራቸው እና ልናስተምራቸው የሚቻለን።

የአሜሪካ የትምህርት ሥርዓት ብዙ ዕድሎችን ያቀርባል። የተጠናከረ ደረጃ ትምህርት፣ በሁለት ትምህርት ደረጃዎች መመዝገብ መቻል፣ ከመደበኛው ትምህርት ውጪ ያሉ ፕሮግራሞች እና ነጻ የትምህርት ዕድሎችን ያመቻቻል። እነዚህን ዕድሎች አፈላልጎ ማግኘት ግን ፈታኝ ነው። ስለዚህም ጠንካራ የቤተሰብ ድጋፍ፣ ትዕግስት እና ከትምህርት ቤቶች ጋር በንቁነት መረጃ መለዋወጥ ያስፈልጋል። ይህ ከሆነ ኢትዮ-አሜሪካውያን ልጆች ባህላቸውን እና ዕሴቶቻቸውን ሳይለቁ በማህበረሰባችን ውስጥ ልቀው ይገኛሉ።

መደምደሚያ ፦

ደከመኝ ሰለቸኝ ሳይሉ ልጆቻቸውን ለስኬት ለማብቃት ለሚለፉ ኢትዮጵያውያን ወላጆች ጥልቅ ምስጋናዬን ለማቅረብ እወዳለሁ። ማህበረሰባችን አስደናቂ እምርታ አሳይትዋል። ልጆቻችንም በመላው አገሪቱ አስገራሚ ነገሮችን በማሳካት ላይ ናቸው። ቀጣይነት ባለው የወላጆች፣ የተማሪዎች፣ የመምህራን የቡድን ሥራ እና የኮሚኒቲ ፕሮግራሞች ልጆቻችን በትምህርት ብቻ ሳይሆን በሌላ መስክም ስኬታማ እንደሚሆኑ አልጠራጠርም። በዚህ ሂደትም የቀጣዩ ትውልድ መሪዎች እንደሚሆኑ እምነቴ ነው።

የተገፋው ትውፊታዊ ትምህርት

ያሬድ አማረ ውብነህ

ዘመናዊው ትምህርት ተቋማዊ ሆኖ በኢትዮጵያ መሰጠት የተጀመረበት ዘመን አነታራኪ ቢሆንም በብዙሀኑ ዘንድ ግን ዘመናዊ ትምህርት እንዲጀመር ብቻ ሳይሆን እንዲስፋፋም ዳግማዊ አፄ ሚኒሊክ ጥረት አድርገው እንደነበር የታሪክ ፀሀፍት በድርሳኖቻቸው ከትበውት ይገኛል፡፡በተለይ ንጉሱ በኦርቶዶክስ እምነት ጥላ ስር የሚገኙ ሊቃውንት ብቻ የእውቀት ባለቤት ሆነው ሰፊው ህዝብ አፈር ገፊ ሆኖ እንዳይቀር ወላጆች ልጆቻቸውን ወደ ትምህርቴ ቤት እንዲልኩ ማባበያ ቢያቀርቡም የሀገሬው ሰው በዘመኑ የንጉሱን ማባበያ አልተቀበለውም ነበረ፡፡ እንደውም ሀይማኖት ይመርዛል የሚል ከፍተኛ ማጥላላት ይደረግበት ስለነበር የሀገሬው ሰው የውዴታ ጥሪውን ቸል በማለቱ

"እዋጅ፡፡

ሞኣ አንበሳ ዘ እምነገደ ይሁዳ፤፤ዳግማዊ
ምኒልክ ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ፤፤
እስካሁን ማንም የእጅ ሥራ አዋቂ የነበረ
ሰው በውርደት ስም ይጠራ ነበር፡፡ ስስዚህም
"ማንም ሰው ለመማርና ለመሰልጠን የደከመ
አልነበረም። በዚህ ጎጂ በሆነ ሁኔታ ብንኖር ቤተ
ክርስቲያኖች ይዘጋሉ፡፤ ይልቁንም ክርስቲያን
አይገኝም። "በሌሎች አገሮች እያንዳንዱን ነገር
ብቻ መማር ሳይሆን፡ አዲስ ነገሮችም ይሰራሉ፡
፡ ስስዚህ ከዛሬ ጀምሮ ለወደፊት ወንድ ልጆችና
ሴት ልጆች ሁሉ ከስድስት ዓመታቸው በኋላ
ወደ ትምህርት ቤት እንዲገቡ ይሁን፡፡
"ልጆቻቸውን ስማስተሣር ለማይተጉ ቤተሰቦች
ወሳጆቻቸው ሲሞቱ ንብረታቸው ለልጆቻቸ
መሆኑ ቀርቶ ለመንግስት
ይተላለፋል፡፡ ተማሪ ቤቶችንና እስተማሪዎችን
የሚያዘጋጀው መንግስቴ ነው።

የሚል ዓዋጅን አስነግረው ስለነበር ሐበሻ ለወደፊት ለልጆቹ በሚያወርሰው ንብረት ሀሳብ ስለገባው ንብረቱን ከንጉሱ ውርስ ለማትረፍ ልጆቹን ወደ ትምህርት ቤት ላከ፡፡

ይህ በ19ኛው ክፍለ ዘመን ጅማሮ ላይ የተነገረው አዋጅ በጥቅሉ ለዘመናዊ ትምህርት በኢትዮጵያ ፋና ወጊ እንደሆነ ይቆጠራል ፡፡ በወቅቱ ዘመናዊ ትምህርት ትውፊታዊ የኦርቶዶክስ ትምህርትን ያጠፋል የሚል ስጋት በቀሳውስቱ እና በምዕመኑ ዘንድ ስለነበር፥ በመንግስታዊ ተክለ ቁመና መገዳደር ምን አልባትም ባልተማከለ አስተዳደር ኢትዮጵያን አንድ አድርጎ የመምራት ትልምና ራዕይ ሰንቆ ተነስቶ በነበረው የቋራው ቴዎድሮስ ከካህናቱና ሊቃውንቱ ጋር በቀጥታ መላተሙ ምን ዋጋ እንዳስከፈለው የተረዱት ንጉስ ሚኒሊክ ግትር ሆነው ቢቀጥሉ የእሳቸውንም እጣ እንዲያ ሊሆን እንደሚችል ቀድመው ስለተረዱ ክርስትና እንዳይጠፋ' የሚል ማግባቢያ ሀረግን በአዋጃቸው ውስጥ የግድ ማካተት ነበረባቸው ፡፡ በእርግጥ ዘመናዊ ትምህርት ብለን ራሱን የቻለ ካሪኩለም ተቀርፆለት ከእምነት ተኮር አስተምህሮ ወጣ እንዲል የተደረገውን ጠቀስን እንጂ የትምህርት አሰጣጥ ሂደት በኢትዮጵያ ከ3000 ዓመት በላይ እንደተቆጠረለት ይነገራል ፡፡ እንዲያም ሆኖ በኢትዮጵ በ19ኛው ክፍለ ዘመን መባቻ የተጀመረው ዘመናዊ ትምህርት ከንጉስ ዳግማዊ አፄ ሚንሊክ ቀጥሎ አፄ ኃለስላሴ በዚያም እቀጠለ አስካሁን ሀገር የማስተዳደር እድልና አጋጣሚው የፈቀደላቸው መንግስታት በሚከተሏዋቸው ወጥ ያልሆኑ የፖለቲካ ርእዮት ዓለሞች የተነሳ ሁሉም ነገር የምዕራቡን ዓለም ቅርፅና ስነ ልቦናን እንዲላበስ ተደርጓል፡፡ሀገር በቀል በሆኑ የእውቀት መሰረቶች ከምዕራቡ ዓለም የእውቀትና የስልጣኔ ውህድ ጋር ተዛምዶ እንዲኖረው አድርጎ ከፖለቲካ ነፃ የሆነ በጥናትና ምርምር ዙሪያ የሚያጠነጥን የትምህርት ስርዓትን ማንበር የሚችል መሰረቱን ጥናትና ምርምር ላይ ያደረገ ነፃ ተቋም ለመፍጠር ባለመቻሉ በራሱ ጠንክሮ በእውቀት ክህሎቱ የሚተማመን ተማሪን ማውጣት አዳጋች ሲሆን ይስተዋላል፡፡ በለአብነት መጥቀስ ቢያስፈልግ ህንድ የትምህርት ፖሊሲን ዋቢ በማድረግ የምዕራባውያኑ የትምህርት ፖሊሲ ከሀገራቸው ማህበራዊ መስተጋብሮች ጋር ተቃርኖ ሳይፈጥሩ ሊያሰራ በሚችል ቅርፅ እንዴት እንዳዘጋጀቻቸው በተለይ በመድሀኒት ቅመማና በኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ ረገድ የደረሱበትን ደረጃ አመላካች ነው፡፡ ከዚህ አምክንዮ በመነሳት ከስልጣኔ ቀድመን አለም ከዚህ በኋላ 1000 ዓመት እንኳን ቢያሰላስል ሊደርስበት በማይችለው ጥበብ ያለፍን ህዝቦች ሆነን ሳለ ለምን ይህንን ማድረግ ተሳነን ተብሎ በየዘመናቱ ለሚፈራረቁት መንግስታት ለሚቀርብላቸው ጥያቄ የሚሰጡት መልስ በኢትዮጵያ ትውፊታዊ ትምህርት ውስጥ የሐሳብ ስሌቶች ቁጥር ቀመር የለውም የሚል ደረቅ መልስ ነው ፡፡ በዘመናዊ የሐሳብ ቀመሮች የምናውቃቸው ስሌቶችን (በተለይም ማባዛትን እና ማካፈልን) በተመለከተ ፖውልፊኒ የተባሉ ተመራማሪ "Ancient Numerals and Arithmetic በሚል ርዕስ ባቀረቡት ጥናታዊ ጽሁፋቸው የጥንታዊ ግብፃውያን፣ ኢትዮጵያውያንና ባቢሎናውያን የሐሳብ ስሌቶችን ተንትነዋል፡፡ በዚህ ጥናት ውስጥ ኢትዮጵያውያን ይጠቀሙበት የነበረው ስሌት ቀዳሚውን ስፍራ የያዘ ሲሆን ለዘመናዊው የሐሳብ ስሌት ፈር ቀዳጅ እንደሆነ ተጠቅሷል፡፡ በአጠቃላይ ለራሳችን የምንሰጠው ክብር በየዘመናቱ እየቀነሰ በመምጣቱ ማህበራዊ ተቋማቶቻችን አሸመድምደን የትውልድ መሰረቶችን ከማህደራችን ስለፋቅናቸው በራሱ በልክ እና ቅርፅ የሚቆም ማህበረሰብ መፍጠር ሲሳነን ይስተዋላል፡፡ ለዛም ይመስላል ዘላቂ አደረጃጀት የነበራቸው የትምህርት ተቋማት አለመኖራቸው ምን ያህል እንደጎዳን ለመረዳት ፣ እ.ኤ.አ. በ969ዓ.ም የተመሰረተው የግብፁ አላዛር ዩንቨርስቲን እና በ1026ዓ.ም. ተመስርቶ እስከዛሬ መዝለቅ የቻለውን የኦክስፎርድ ዩንቨርስቲን መመልከት ጥንታዊ ዕውቀትን ለዘመናዊው ትውልድ ለማስተላለፍ የተወጡትን ሚና በግልፅ እንረዳለን፡፡

እንደ መደምደሚያ ፡- ሀገር በቀል እውቀቶችን ከዘመናዊ የሂሳብና ፊዚክስ ቀመሮች ጋር አዋህዶ የመጠቀም እሳቤና ግንዛቤን ማሳደግ ሰፋ ያለ የባህል አመለካከቶችን በመፍጠር የነበሩንን በማጎልበት ከባህል ጋር ተዛማጅነት ያለው እና ውስብስብ አለም አቀፍ ተግዳሮቶችን ለመቅረፍ አጠቃላይ ስልቶችን ያቀርባል። ያለፈውን ጥበብ ከወደፊት ፍላጎቶች ጋር በማገናኘትም ጠንካራ እና ሚዛናዊ የኑሮ ሥርዓቶችን የመፍጠር አቅሙ ላቅ ያለ ስለሚሆን ቢታሰብበት ወደ ቀደመ ክብራችን የሚመልሰን እንጂ በማይመስለን አለም የሚያስዋኘን ይሆናል ተብሎ አይጠበቅምና የሚመለከተው በትኩረት ጊዳዩን ቢይዘው፡፡።

ነፃ ሀሳብ

ሃይማኖት የግል ናት የሚሏት ጨዋታ ....

በሁብታሙ ምናለ(ጋዜጠኛ)

ወጣት አሁን ክደል፤ በተጨባጭ አማኝ አይደለም ማለት ይቻላል፡፡ አብዛኞቻችን ይሄን እናውቀዋለን“

መሐመድ አሊ (አልቡርሃን)

እኛ ኢትዮጵያውያን በዓለም ማኅበረሰብ ዘንድ ከምንታወቅባቸው ከአርበኝነት፣ ከፊት የመልክ ገጽታና ጀግንነት በተጨማሪ የጠንካራ ሃይማኖትና የተለያዩ ባህል ባለቤቶች በመሆናችን ነው፡፡ የኢትዮጵያ ሕዝብ ሃይማኖቱን ወደባህል ሰገባ በማስገባት፣ ባህሉንም ከጓዳው አውጥቶ ከሃይማኖት ጋር በማዳቀል ሃይማኖትንም ባህሉንም እኩል ይዞ የመሄድ ብቃት ያለው ድንቅ ሕዝብ ነው፡፡
በኢትዮጵያ ሰማይ ስር ከየትኛውም ጫፍ ተነስተን የትኛውም የኢትዮጵያ ጠርዝ ብንደርስ ሕዝቡ ባህሉ ላይ ተጣብቆ ሃይማኖቱን አንግቦ ይኖራል፡፡ በደንብ እንድትገነዘቡ ሃይማኖት እንጂ እምነት አለማለቴን ልብ ልትሉ እዚህ ጋር ይገባል፡፡

በኢትዮጵያ ውስጥ በዚህ ሰዓት እንኳን ሕዝቡ የሃይማኖት አስተምሮ በብዙ ውጣ ውረድና ድካም የተማሩት ራሳቸው በዚህ ወቅት የሃይማኖት አባቶች እንጂ እምነት እንደሌላቸው በየጊዜው የምንሰማቸው ጉዳዮች ህያው ምስክሮች ናቸው፡፡

ለዚህም ጥብቅ ማሳያ አሁንም በዚህ በሰለጠነ ዘመን ቤተክርስቲያን ግድግዳ መርፌ የሚሰካ፣ አዋቂ ጋር በማለት ጠንቋይ ቤት የሚሄድ፣ ጸሎት ሲጸልይ ፈጣሪውን ለእኔ መልካሙን አድርግልኝ ከሚለው ይልቅ ይጠላኛል ብሎ የሚያስበውን እንዲያደቅለት፣ ከእግሩ በታች እንዲጥልለት የሚማጸን፣ አለፍ ሲልም ለዚህ ውለታ መባ ይዞ ለመቅረብ የማይቆረቁረው እምነት አልባ ትውልድ ያለበት የጉድ ሀገር ነው፡፡

የሃይማኖት አባቶች በበኩላቸው ከኢትዮጵያ ሕዝብ ጫንቃ ላይ እስካልረወዱና የተሰጣቸውን ኃላፊነት በአግባቡ እንዲወጡ ካልተደረገ የምናውቀው የኢትዮጵያ ሕዝብ ለፈጣሪ ተገዥነቱን ሳይሆን ከአውሬ አስተሳሰብ የባሰ ትውልድ ላለመምጣቱ ምንም ማስተማመኛ የለንም፡፡

ሃይማኖት በሀገር ቤት..........

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤ/ክ ብለን የምንጠራትን ሃይማኖትን ጉዳይ ብቻ በጣም ጥቂት ትኩረት ሰጥተን እንይ በሰለጠነው አለም የሚኖሩት የኢትዮጵያ ክርስትና እምነት ተከታዮች የትግሬ፣ የአማራ፣ የኦሮሞ ቤተክርስቲያን እያሉ ተከፋፍለው በብሔር ኮታ ውስጥ ጠበው የአለም ገገር የሆነውን ፈጣሪ ፍለጋ ለማግኘት ወደ ቤተ እምነት ይሄዳሉ፡፡ እዚህ ሰንሰማው የተማረ እንዴት እንዲህ ያስባል ብለን ብንገረምም ሀገር ውስጥ ግን በባሳ ሁኔታ በእምነቱ ተከታዮቹ ልብ ውስጥ የሌለ ዋና አገልጋዮቹ በብሔር ቆፈን ተጠፍንገው ሸዋ፣ ጎንደር፣ ጎጃም፣ ትግሬ ተባብለው ለብዙ ዓመታት አፍነውት የቆዩት ድብቅ የዘውጌነት ምሥጢር አሁን አሁን ወደ አደባባይ አፈትልኮ ወጥቶባቸዋል፡፡

ዋነኞቹ ጳጳሳት ሳምንቱን ምን ሲያደርጉ እንደሚውሉ መረጃ ባይኖረንም ቅዳሜና እሁድ በፍየል ቁርጥና ባልተወጋ ውስኪ ሲራጩ ውለው ያምሻሉ፤ ሰንበት ነው የታመመ ይጠይቃሉ፣ ያዘነውን ያጽናናሉ ነው ብለህ ከጠበክ የክፍለ ዘመኑ የዋህ በመሆንህ የወርቅ ሜዳሊያ ትሸለማለህ፡፡

አንድ ጊዜ ለአንድ ጉዳይ ከአንድ ሰው ጋር ወደቤተክህነት አቀናሁ በሩ ጋር ስደርስ የበሩ ጥበቃ ወዴት እንደሆንኩ እየደበረውም እየሰለቸውም ጠየቀኝ የምሄድበትን ስነግረው “ምሳ ልታበሉ መጥታችሁ ነው?” የሚል አጠር ያለች ምላሽ የምትፈልግ ጥያቄ አቀረበ፤ አለመሆኑን በምልክት ስንነግረው እያናናቀ “በሉ ግቡ፣ ከገባው ውስጥ ወደዚህም እንዲላክ አድርጉ” ብሎ እያዋዛ መልእክት አስበጭጦ ላከን፡፡

አብሮኝ ከነበረው ጋር እየተሳሳቅን በግቢው አቋርጠን ወደማደሪያቸው ገባን ቤተክርስቲያን ስታስተምረን የአንድ ጳጳስ ሀገረ ስብከቱ ሚስቱ ናት፤ ከሚስቱም ሊለይ አይገባውም ይላል፡፡ ወደ ግቢ ስንዘልቅ የሲኖዶስ ምልዓተ ጉባኤ ያለ እስኪመስል ሁሉም ጳጳሳት ግቢውን ሞልተዋል፡፡
ከሁሉ የገረመኝ ወደ ጳጳሳቱ ቤት የሚሄደው በፐላስቲክ መዘፍዘፊያ የሞላ ስጋና በካርቶን ተከልሎ የሚገባው ውስኪ በብዛት ሲገባ ተመለከትን የባሰው ጉድ የመጣው ከዛ በኋላ አይደል ጳጳሳቱ ፍየሉ ዋጋውንና የመጣበት ሀገር ማነጻጸርም ላይ ተጠምደዋል ሲባል የምሰማውን ካረጋገጥኩ በኋላ የፈረደበት ምእመን ጉዱን አልሰማም ብለን በቀልድ አለፍን፡፡
ቤታቸውን በእጣን አጥነው በመዝሙረ ዳዊት ላይ ተደፍተው ይጸልያሉ፡፡ ስንክሳሩን ገልጠው እንዲህ ነው ይሉናል የምንላቸው፣ በጸሎታቸው አስበውን፣ በእጃቸው ዳብሰውን ይፈውሱናል ብለን ያመናቸው የሃይማኖት መሪዎች ሽንጥና ከወርች እየገዘገዙ አማኙ በጠኔ እየተሰቃየ የሚመሩት መንጋ ረስተውን በራሳቸው ፍቅር ወድቀዋል፡፡

ይሄን ደግሞ እንዲያደርጉ ምቹ ሁኔታ የፈጠርነው እኛ ነን፡፡ ሃይማኖት የሚያዘንን ሳይሆን ሆን ብለን ሞገስ ለማግኘት የምናደርገው ድርጊት በመሆኑ ሁላችንም ለዚህ ተጠያቂ ነን፡፡ ለአባቶች የምናደርገው ገደብ አልባ ድርጊት መልሶ ዋጋ ያስከፍለናል፡፡እኛው አቅራቢ እኛው ከሳሽ መስካሪም ሆነን የምንቀርበው እኛው ነንና፡፡

የኦርቶዶክስ ጳጳሳት እንደምሳሌነት አነሳን እንጂ በአብዛኛው ቤተ እምነቶች ዘንድ ያለው የነቀዘ አሰራር በሀገሪቱ ሰማይ ስር ተዘርግቷል፡፡ ...

(ወደ ገጽ 8 ዞሯል)

ሃይማኖት (ከገፅ 2 የዞረ)

የሚከተላቸውን ሕዝብ ረስተው ሌላኛው ዓለም ውስጥ ገብተው አንገት አስደፍተዋል፡፡ በዚህ ጉዳይ ውስጥ የእከሌ ሃይማኖት ከእከሌ ሃይማኖት ይሻላል የምንለው አንድ አናገኝም፡፡

በፍልስፍና ንግሮቹና በጥሩ አገላለጽ የምናውቀው ከ40 በላይ መጽሐፎችን ጽፎ ለአንባቢ ያበረከተው ደራሲ መሐመድ አሊ (አል ቡርሃን) ከአሐዱ ሚዲያ ጋር ባደረገው ቃለ ምልልስ ይሄን አውድ በደንብ የሚገልጽው ንግግር አድርጓል፡፡

“ወጣት አሁን ከዱል፤ በተጨባጭ አማኝ አይደለም ማለት ይቻላል፡፡ አብዛኞቻችን ይሄን እናውቀዋለን ድሮ በጣም ቢጨንቅህና ቢደብርህ ነጠላህን አጣፍተህ ወደቤተክርስቲያን ትሄዳለህ፤ ወይም ደግሞ ውዱህን አድርገህ መስጊድ ትገባለህ? አሁን ይሄ ምንም ስሜት አይሰጥም፤ አብዛኛው ወጣት ብታየው ሳይኮሎጂስት ወይ የሆነ ፈላስፋ ካለ ይሄዳል ካልሆነም የሆነ ተራራ ስር ሄዶ በመቀመጥ ሜዲቴሽን ምናምን ብሎ ይመርጥ ካልሆነ በስተቀር የሃይማኖት አባቱ ነፍሱን ያረካልኛል ብሎ የሚያስብ ወጣት ምን ያህል ነው የሚለውን የምናውቀው ነው፡፡” በማለት እቅጩን ነግሮናል፡፡ በዚህ ላይ ምንም የምጨምረው አይኖረኝም፡፡

ከዚህ አበሳ ለመውጣት የዩክሬኖች ተሞክሮ እንደ አንድ አማራጭ መውሰድ እንችላለን፡፡ ዩክሬን የሚያስተዳድረው መንግስት በሶሻሊስት ስርዓት አንገቷን ጨምድዶ ደፍቆ ይዟት እያዳፋት በኖረበት ዘመን ሃይማኖትንና የሃይማኖት ሥርዓትን መፈጸምን ባለመፍቀዱ የዩክሬን እናቶች አንድ ዘዴ ቀየሱ ወንዶች ሀገሩን በሶሻሊዝም ሊሰሩ ሲታትሩ እናቶች ደግሞ ልጆቻቸውን በቤታቸው ውስጥ የሃይማኖት ትምህርትን በድብቅ እያስተማሩ ማኅበረሰቡን ይሰሩ ነበር፡፡ ልጆቻቸው ከውጭ ዘመናዊ ትምህርት ተምረው፤ የሶሻሊዝምን ርዕዮት ዓለም ተጠምቀው ሲመጡ ሲመጡ እናቶች ደግሞ የተንጋደደውን የትምህርት ሥርዓት ቤት ውስጥ በሃይማኖት ትምህርት እያቃኑ ግብረ ገብ እያስተማሩ ልጆቻቸውን በጥሩ ብቃት አሳደጉ፡፡ አባት ከስራ ደክሞት ቢመጣም ለልጆቹ ግን የሃይማኖት መጽሐፍትን ገዝቶ በኮቱ ውስጥ ደብቆ ማምጣት ግዴታው ሲያደርግ እናት ደግሞ አትሮኖስ ዘርግታ ማስተማርና የቤቱን ሥርዓት በሃይማኖት መንገድ ማነጽ የእሷ ግዴታ ነበር፡፡ የመከራው ዘመን ሲያልፍ የዩክሬን ሕዝብ ከጨዋዎቹ ሕዝብ ብቻ ሳይሆን ከአምራች ሀገራትና ከሃይማኖተኞች ህዝቦች ግንባር ቀደም ሆነው ዳግም ተከሰቱ፡፡ ይህ የአንድ ሀገር ተሞክሮ ነው፡፡ የሃይማኖት አባቶች አለማዊ መንግሥትን ፈርተው አምላኮ መፈጸምና ማስተማር ቢያቆሙም ፍርሃትን በክርስቶስ መከራ ወቅት ጭምር አውልቀው የጣሉ ሴቶች በዚህም ወቅት ታሪክ የማይረሳው ሥራ ሰርተው አልፈዋል፡፡

በዚህ ዘመን ህግ ተሰርቶለት፣ አዋጅ ተረቆለት፣ መመሪያ ተደንግጎ ሃይማኖት ማስተማር በይፋ ባይገደብም፣ የማስተማሪያ መድረኮች ባይከለከሉም ቁርአን መቅሪያ፣ ዳዊት መድገሚያ ቦታ ባይጠፋም በትውልዱ አዳዲስ እሳቤና በሃይማኖት አባቶች እረፊት አልባ ድክመት ሃይማኖት አልባ ማኅበረሰብ እየተፈጠረ ነው፡፡

የሃይማኖት አባቶች ከምላቸው ይልቅ የመሪነትን ስልጣን የጨበጡ ብንል ሳይሻል አይቀርም፡፡ እነሱ የምቾት ዓለም ውስጥ ገብተው እየዋኙ እኛን ከነመፈጠራችን ዘንግተውናል፡፡ በልጅነታቸው ያጋጠማቸውን የምግባና የገንዘብ ሰቀቀን እየተበቀሉ በሚመስል ሁኔታ ላይ ነው ያሉት ለዚህ ደግሞ አስተማማኝ ሽፋን የሚሰጣቸው “የሃይማኖት አባት” የሚል ለጊዜው የማይወልቅና አይነኬ የሆነ የማዕረግ ስያሜ ይዘው ነው፡፡

የአሁን ሕብረተሰብ ተለውጧል፡፡ የምትናገረውን ሊሰማህ ይችላል እንጂ በቂ አመክንዮ ካላቀረብክ ሊያዳምጥህ ዝግጁ አይደለም፡፡ ምክንያቱም የእምነት መሪዎች የሰጣቸውን ዙፋን ወርውረው ድጋሚ ላይቀመጡበት በምቾት አልጋ ላይ ራሳቸውን ሲያንሳፍፉ አግኝቷቸዋልና፤

ጠንካራ የሃይማኖት ስርዓታችንና ባህላችን እንደጥንቱ እንዲመለስ ከተፈለገ የመጀመሪያ ሥራ ያለው ቤተሰብ እጅ ነው፡፡ ቤተሰብ ልጅን ይሰራል፣ ልጅ ደግሞ ሰፈርን፣ የሰፈር ሰው ደግሞ በጋራ ከተማን ይሰራል ከዛም ሀገርን ይሰራል፡፡ እንደ ሊሎች ስልጡን ህዝቦች አለምንም ሊቆጣጠር ይችላል፤ እንዲህ እያልን እንስራለን እንጂ በድክመት መዝለቅ ሃይማኖት አልባ ሕዝብ እንዲፈጠር ያደርገዋል፡፡

መፍትሔ በጥቂቱ.....

- ሁላችንም ሀገራችን ባህላችን ሃይማኖታችን ማክበር በጠንካራነቷ እንድትቀጥል ማድረግ የአዲሱ ትውልድ ግዴታ ነው፡፡
- በሁሉም ሃይማኖት ዘንድ የሃይማኖት መሪዎች የተሰጣቸው ሥልጣን ገደብ ሊኖረው ይገባል፡፡ ለዚህ ደግሞ ሁሉም እምነት ውስጥ እንዲተገበር ከፍተኛ ዋጋ መክፈል አለበት፡፡
- የሃይማኖት መሪዎች ከራሳቸው ጋር እርቅ መስርተው ቤተ እምነታቸውን በአግባቡ ሊመሩ ይገባል፡፡ ሀገራችን ችግር ውስጥ የገባችው በእነሱም ምክንያት እንደገባች አውቀው ለመፍትሔው ግንባር ቀደም እንዲሆኑ፣ ሚና እንዲኖራቸው ማድረግ፣
- አማኙም ቆብ ስላረገ፣ የሃይማኖት መለያ ስለለበሰ ብቻ በደፈናው መሪዬ ብሎ መቀበል ብቻ ትርጉም የለውም ለምንና እንዴት መጣ? ተገቢ ካልሆነም በቀጥታ ተገቢ አለመሆኑን መግለጽ ይገባል፡፡ ይሄ አሰራርም መዘርጋት አለበት፡፡
- ትውልዱም የራሱን ሃይማኖት አውቆ የሌላውን ማክበርና ለጋራ ችግር የጋራ መፍትሔ መፈለግ ይገባል፡፡
- ከሁሉም በላይ ወደቀደመው ማንነታችውን መመለስ ግዴታ አለብን፡፡ በሃይማኖት፣ በሥነ ምግባር፣ በባህላችን ወደቀድሞ ክብራችን መመለስ አለብን፡፡ እነዚህን ካደረግን ሁሉም ሥርዓቱን ይዞ ይጓዛል፡፡
- ከዘልማድ አስተሳሰብና ሥርዓት ወጥተን ቀጥተኛና ትክክለኛ አስተምህሮቶችን በመማር ልማድ የሆኑ ባህሎችን ወደጎን ትተን የሃይማኖት ትምህርት እንዲስፋፋ መስራት ለነገ የማይባል ተግባር መሆን አለበት፡፡
- በመጨረሻም አስተምህሮቶችና መጽሐፍቶች ድጋሚ በዘርፉ ሊቃውንት መመርመርና ማጥራት ይጠበቅብናል፡፡

እነዚህን ስንተገበር የሀገርና የሕዝብ ቀንበርና ሸክም ይቀላል፡፡ ታላቋን ኢትዮጵያ እንገነባለን ፡፡

ክብር ለኢትዮጵያ ሀገራችን!

ጸሐፊውን በቀጥታ ለማግኘት habtish-menale@gmail.com መልእክታችሁን ማስቀመጥ ትችላላችሁ፡፡

ፍሬ ነገር

ሁለት ባህል ያላቸው የኢትዮጵያ ልጆችን ማሳደግ፡ ወላጆች እና ማህበረሰቦች ማወቅ ያለባቸው

ብሌን ሰሎሞን እና ተክለሚካኤል አበበ (የህግ ባለሙያ) ካናዳ ቶሮንቶ

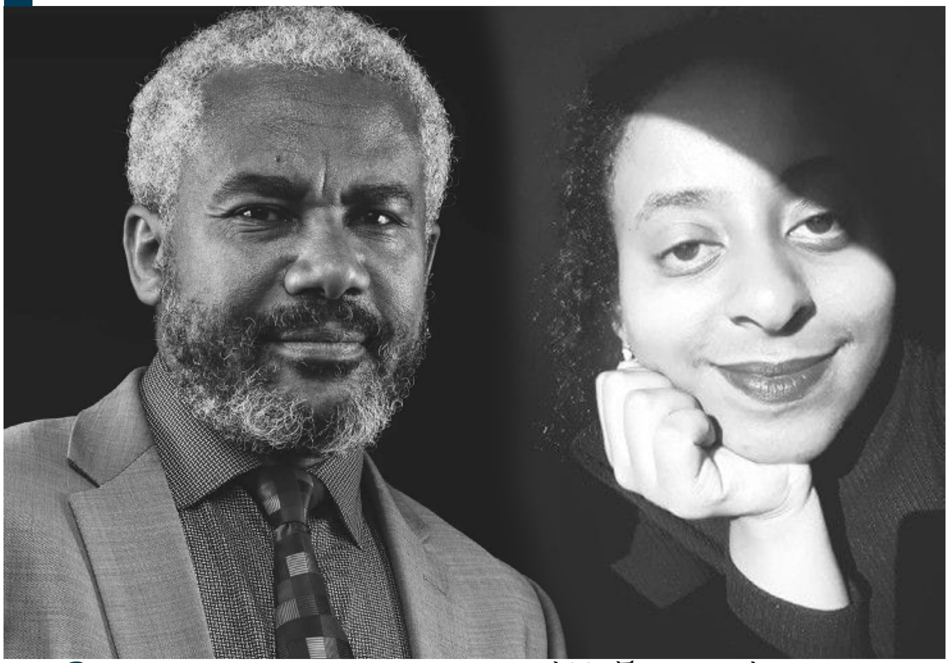

ዩናይትድ ስቴትስ፣ ካናዳ እና ከዚያም በላይ ብዙ የኢትዮጵያ ቤተሰቦች ህይወታቸውን ሲገነቡ፣ አዲስ ትውልድ በሁለት ዓለማት መካከል እያደገ ነው። በቤት ውስጥ አማርኛ፣ ትግርኛ፣ አፋን ኦሮሞ ወይም ጉራጌኛ ይሰማሉ፤ በኩሽና ውስጥ በርበሬ ሲሸት፤ ወላጆቻቸው እንደ አያቶቻቸው ቡና ሲያፈሉ ወይም እንጀራ ሲያዘጋጁ ይመለከታሉ። በትምህርት ቤት እና በውጭው ዓለም፣ በምዕራባውያን ደንቦች፣ እሴቶች እና ግምቶች የተከበቡ ናቸው። ይህ ውብ ድብልቅ ሊሆን ይችላል፣ ነገር ግን ወላጆች እና የማህበረሰብ መሪዎች ሊረዱት የሚገባ ጥልቅ ስሜታዊ እና ስነልቦናዊ ተግዳሮቶችን ይፈጥራል።

ሁለት ባህል ያላቸው ልጆች በአንድ ጊዜ "ኢትዮጵያዊ" እና "አሜሪካዊ" ወይም "ካናዳዊ" መሆን ምን ማለት እንደሆነ ያለማቋረጥ ይደራደራሉ። በየቀኑ ሁለት ማንነትን በጸጥታ ማዋሃድን እየተማሩ ነው። አንዳንዶቹ ሁለቱንም በቀላሉ ያዋህዳሉ፣ በሁለቱም ማንነት ይኮራሉ። ሌሎች ደግሞ አንዱን መምረጥ እንዳለባቸው ያህል ወደ ተቃራኒ አቅጣጫ ይጎተታሉ። ሁለቱም ባህሎች ያለፉ ፉክክር አብረው እንዲኖሩ ሲፈቀድላቸው፣ ልጆች በራስ መተማመን እና በስሜታዊ ሚዛን ወደ ራሳቸው ያድጋሉ። ነገር ግን "ትክክለኛውን" ማንነት ለመምረጥ ወይም ለማከናወን ጫና ሲደረግባቸው፣ ብዙውን ጊዜ የጥፋተኝነት ስሜት፣ ግራ መጋባት ወይም ሙሉ በሙሉ የመሆን ስሜት ያዳብራሉ።

የኢትዮጵያ ባህል አክብሮትን፣ ትህትናን እና ጥብቅ የቤተሰብ ትስስርን ያጎላል። ብዙዎቻችን "ይሉኝታ" ገር፣ ጸጥተኛ እና ራስን የመግዛት ስሜት እንዲኖረን ሲያደርግ ሰምተናል። የምዕራባውያን ባህል ነፃነትን፣ ቀጥተኛ አገላለጽን፣ ለራሳቸው የሚሟገት እና የግል ምርጫን ያበረታታል። እነዚህ መልዕክቶች ብዙውን ጊዜ ይጋጫሉ። ለምሳሌ፣ ድምፃቸውን ከፍ አድርገው ወይም በቤት ውስጥ የሆነ ነገር የሚጠይቁ ልጆች እንደ አክብሮት የጎደላቸው ሊቆጠሩ ይችላሉ፣ በትምህርት ቤትም ተመሳሳይ ባህሪ እንደ አመራር ይወደሳል። ይህ ለልጆቻችን ጫና ይፈጥራል። የወላጆቻቸውን ግምቶች ለማክበር ይሞክራሉ፣ እንዲሁም በራስ መተማመንን የሚሸልም የምዕራባውያን ስርዓት ውስጥ ይተርፋሉ። የኢትዮጵያ ወላጆች ብዙውን ጊዜ ስለ ባህላዊ ኪሳራ ይጨነቃሉ፣ ልጆች ደግሞ ሁለት የተለያዩ የሚጠበቁ ነገሮችን ለማሟላት ይሞክራሉ። እነዚህ የተደባለቁ መልእክቶች ወላጆች ባላሰቡት ጊዜም እንኳ ለልጆች ጫና ሊፈጥሩ ይችላሉ። እንደ ወላጆች፣ ከሁለቱም ዓለማት ምርጡን መሸከም እንደሚቻል በማስተማር ያንን ሸክም ማቃለል እንችላለን፣ የኢትዮጵያውያን በማህበረሰብ ላይ ያተኮሩ እና የምዕራባውያንን ራስን የመግለጽ ማበረታቻ፣ እንዲሁም ከሚያግዷቸው ባህላዊ እሴቶች ወይም ልማዶች በመራቅ።

ብዙ የኢትዮጵያ ዲያስፖራ ልጆች በቋንቋ፣ በባህሪ እና በባህሪያቸው መካከል በመቀያየር ረገድ ባለሙያዎች ይሆናሉ። በቤት ውስጥ ድምፃቸውን ይለዝባሉ፣ በአክብሮት ዓይኖቻቸውን ዝቅ ያደርጋሉ ወይም ሽማግሌውን ለመቀበል ወደ አማርኛ ይቀየራሉ። በትምህርት ቤት፣ ከፍ ያለ፣ ቀጥተኛ የሆነ የንግግር መንገድ ይጠቀማሉ፣ ምክንያቱም በማህበራዊ ሁኔታ የሚጠበቀው ይህ ነው። በቤት ውስጥ በለስላሳ እና በአክብሮት ሊናገሩ ይችላሉ፣ ከዚያም በትምህርት ቤት ወደ የበለጠ ጽኑ አቋም ሊሸጋገሩ ይችላሉ። ይህ ችሎታ ጥንካሬ፣ የማህበራዊ ብልህነት አይነት፣ ድክመት አይደለም፣ ነገር ግን ልጆች ተቀባይነት ለማግኘት አንድን የራሳቸውን ስሪት መደበቅ እንዳለባቸው ሲሰማቸው አድካሚ ይሆናል። ታዳጊዎች "በቤት ውስጥ አሜሪካዊ ሆኜ ብሰራ፣ ወላጆቼ ባህሌን እያጣሁ ነው ብለው ያስባሉ" ወይም "በትምህርት ቤት ኢትዮጵያዊ ሆኜ ብሰራ፣ ልጆቹ እንግዳ እንደሆንኩ ያስባሉ" የሚሉ ነገሮችን ሲናገሩ ሰምቻለሁ። እነዚህ ውስጣዊ ለውጦች ልጆች ብቻቸውን ለመሸከም ከባድ ናቸው።

በዲያስፖራ ወጣቶች ዘንድ የተለመደ አባባል፡- "እኔ ለአሜሪካውያን በጣም ኢትዮጵያዊ ነኝ እና ለኢትዮጵያውያን በጣም አሜሪካዊ ነኝ" የሚል ነው። ለብዙዎች፣ ይህ አባባል ብቻ ሳይሆን፣ የእነሱ ሕያው እውነታ ነው። ለአገራቸው ዘመዶች "በቂ" አማርኛ ላይናገሩ ይችላሉ፣ ነገር ግን ሙሉ በሙሉ ምዕራባዊ እንደሆኑ አይሰማቸውም። ይህ "በመካከል" የመሆን ስሜት ብቸኝነትን ሊያስከትል ይችላል፣ በተለይም ልጆች በሁለቱም የባህል ቡድኖች ሙሉ በሙሉ ተቀባይነት ባያገኙም። አባል መሆን ለልጆች የቅንጦት ጉዳይ አይደለም፤ የስነልቦና አስፈላጊነት ነው። ልጆች ቢያንስ በአንድ ቡድን ሙሉ በሙሉ ሲታዩ እና ተቀባይነት ሲያገኙ፣ ሁለቱም ቢሆኑ፣ (ወደ ገጽ 10 ዞሯል)

ሁለት ባህል (ከገፅ 2 የዞረ)

ጠንካራ ሥር ይሰዳቸዋል።

ወላጆች እና የማህበረሰብ መሪዎች የአንድ ልጅ የሁለት ባህል ማንነት የመተማመን ምንጭ ወይም የትግል ምንጭ ይሁን አይሁን በመቅረጽ ረገድ ኃይለኛ ሚና ይጫወታሉ። የእነሱ መመሪያ፣ አመለካከት እና የዕለት ተዕለት ግንኙነቶች የሁለት ባህል ልጆች የራስን ስሜት የሚገነቡበትን ስሜታዊ መሠረት ይጥላሉ። ግቡ ልጆችን ወደ ፍጹም ኢትዮጵያዊ ወይም ፍጹም አሜሪካውያን መለወጥ አይደለም፣ ነገር ግን ባህሪያቸውን፣ በራስ መተማመንን እና ውስጣዊ ጥንካሬያቸውን የሚገነቡትን ከሁለቱም ባህሎች እሴቶችን እንዲመርጡ መርዳት ነው።

ጤናማ ማንነት የሚጀምረው ሁለቱንም ባህሎች በማስተካከል ነው። ልጆች ወላጆቻቸው መስቀልን ወይም ቲምኬትን እንደ ገና ወይም የምስጋና በዓል በደስታ ሲያከብሩ ሲያዩ፣ ሁለቱም ጎን ለጎን ሊኖሩ እንደሚችሉ ይማራሉ። ሌሎችን ምቾት እንዲሰማቸው ለማድረግ አንድ ማንነት መምረጥ እንደሌለባቸው ይማራሉ። ወላጆች ኢትዮጵያዊ መሆን እና የአዲሱ ማህበረሰባቸው አካል መሆን እርስ በርስ የሚፎካከሩ ማንነቶች አለመሆናቸውን ሲያሳዩ፣ ልጆች ያለጥፋተኝነት ወይም ግራ መጋባት ሁለቱንም ወገኖች ያለጥፋተኝነት ወይም ያለመተማመን ስሜት ለመቀላቀል ነፃነት ይሰማቸዋል። ይህ የክፍትነት ስሜት ወደ ሙሉ እና ውስብስብ ማንነታቸው እንዲያድጉ ያስችላቸዋል።

ባህልም ከፍርሃት ጋር ሳይሆን ከሙቀት ጋር መጋራት አለበት። ቅርስን መጠበቅ ከባድ ግዴታ ሲሆን፣ ልጆች ራሳቸውን ከእሱ ሊያርቁ ይችላሉ። አንዳንዶቻችን ስለ አክብሮት እና ባህል ጥብቅ ህጎች ያደግን ሲሆን፣ ሽማግሌዎችን መጠየቅ ተቀባይነት የለውም። ነገር ግን በምዕራቡ ዓለም፣ ጥያቄዎችን መጠየቅ የመማር እና የእድገት አካል ነው። ልጆቻችን ባህላቸውን እንዲወዱ ከፈለግን፣ በጥፋተኝነት ወይም በፍርሃት ሳይሆን በታሪኮች፣ በምግብ፣ በሙዚቃ፣ በማህበረሰብ ስብሰባዎች በደስታ ማቅረብ አለብን።

ክፍት ውይይት ለልጆቻችን ልንሰጣቸው ከምንችላቸው በጣም ኃይለኛ ስጦታዎች አንዱ ነው። ልጆች በሁለት ዓለማት ውስጥ ከማሰስ ጋር የሚመጡትን ተግዳሮቶች እና ስሜቶች ለመግለጽ ቦታ ያስፈልጋቸዋል። "የክፍል ጓደኞቼ ምግባችን ሲያሾፉብኝ እፍረት ይሰማኛል" ወይም "ምን ያህል ኢትዮጵያዊ መሆን እንዳለብኝ አላውቅም" ለማለት ቦታ ያስፈልጋቸዋል። ወላጆች ያለ ፍርድ ሲያዳምጡ፣ መተማመን ይጎለብታል፣ እና የባህል ማንነት በዝምታ ትግል ፈንታ የጋራ ጉዞ ይሆናል።

ሌላው ወሳኝ ገጽታ የልጁን የባለቤትነት ስሜት መጠበቅ ነው። የልጆቻችን የሁለት ቋንቋ ተናጋሪነት፣ የመላመድ ችሎታ እና የሁለት ባህል ግንዛቤ ድክመቶች አይደሉም። ልዕለ ኃያላን ናቸው። ልጆቻችን ራሳቸውን እንደ ሙሉ እና ችሎታ አድርገው እንዲያዩ እነዚህን ክህሎቶች በግልጽ ማክበር አለብን። ይህ ማረጋገጫ ሁለት ባህል መሆን ገደብ ሳይሆን ስለ ዓለም ያላቸውን ግንዛቤ የሚያሰፋ የልዕለ ኃያልነት አይነት መሆኑን እንዲገነዘቡ ይረዳቸዋል።

እንዲሁም አስፈላጊው አንዳንድ የባህል እሴቶች መዘመን እንደሚያስፈልጋቸው መገንዘብ ነው። የትህትና ባህላችን ውብ ነው፣ ነገር ግን አንዳንድ ጊዜ ወደ ራስን ማጥፋት ይለወጣል። በራስ መተማመን በሮችን በሚከፍትበት በምዕራቡ ዓለም፣ ልጆች እራሳቸውን ዝም እንዲሉ ማስተማር ሊያግዳቸው ይችላል። ራስን ዝቅ ማድረግ በጎነት ነው የሚለውን ሀሳብ እየጣልን ትህትናን መጠበቅ እንችላለን። በተመሳሳይ፣ የኢትዮጲያን ሙቀት፣ ማህበረሰብ እና ልግስና ሳንተው የምዕራባውያንን የራስን መሟገት እና ስሜታዊ ክፍትነት እሴቶችን መቀበል እንችላለን። አንድ ወይም ሌላ መሆን የለበትም። ልጆቻችን ከሁለቱም ምርጡን ይገባቸዋል።

መሆን አለመሆን

በ መሆንና ባለመሆን
በማድረግና ባለማድረግ
በሁለት አዛገሮች ሥር መውደቅ ነው
ሰው የመሆን ሰውነት......

ሊኖሩት በማይፈቅዱት ሕግ
ሊፈጽሙት በማይሹት ስህተት
በጣምራ ግጭቶች መሃል መቆም ነው
ሰው የመሆን ትልቅ ሕግ.....

ይሄ ሁሉ ፍጡር......
በፍጥረት መድረክ ላይ
የሚርመሰመሰው
ላንዲት ቅፅበት እንኳ
ሰው ሆኖ አያውቅም
ሰው ሊሆን ፅንስ ነው

ሰው እስኪሆን ድረስ.......
አንዳንድ ጊዜ አምላክ
አንዳንዴም ሰይጣን ነው..!!!

ገጣሚና ደራሲ:-ኤፍሬም ስዩም

ሌላኛው ገፅታ
ይምርሃነ ክርስቶስ

በአስናቀ ብርሀኑ (ጋዜጠኛ)

በ11ኛው መቶ ክፍለ ዘመን አጋማሽ ላይ የነገሰ ንጉስሰ ነገስት ነው፡፡ በሃገራችን ታሪክ ውስጥ ክህነትን ከንግስና ጋር አስተሳስረው ደግ ስራ ሰርተው ካለፉና ጊዜ በርዝማኔው ሊዘነጋቸው ካልቻሉ ሰወች መካከል ስሙ ሰፍሯል፡፡ ቤተክህነትም ስራውን እምነታዊ ተግባርና ውለታውን ከግምት አስገብታ የቅድስና ማዕረግ አልብሳዋለች፤ቅዱስ ይምረሃነ ክርስቶስ፡፡

ገናናው የአክሱም ስልጣኔ ጉልበቱ ሲዳከም ስፍራውን ለተረኛ ባለወንበር ለመልቀቅ ሲገደድ ባለ ተራ ሆኖ የስልጣን ዘመኑን የተረከበው ከአክሱም በስተደቡብ አቅጣጫ ብቅ ያለው የዛግዌ ስረወ መንግስት ነው፡፡የስረወ መንግስቱ መስራች መራ ተክለሃይማኖት ሲሆኑ ስልጣኑን የተረከቡትም የመጨረሽ የአክሱም ንጉስ ከነበሩት ድልነዓድ ነው ፡፡ዛግዌዎች የአክሱምን የዘመናት የስልጣን ዘመን ተቀብለው ሃገረ ኢትዮጵያን በአዲስ ጉልበትና አስተሳሰብ ሊያራምዷት ጉዟቸውን አንድ ብለው ሲጀምሩ ለማስተዳደር ይመቸናል ብለው የላስታን ተራራረማ ስፍራዎች ዋና መቀመጫቸው አደረጉ፡፡ የታሪክ ምሁራን የዛግዌ ነገስታት ተራራረማውን የዋግና ላስታ ምድር እንደ ዋና ማዕከል ይገልገሉበት እንጂ ሁሉም መንበረ መንግስታቸውን በተመሳሳይ ስፍራ እንዳልመሰረቱ ይገልፃሉ፡፡ በዚህም መሰረት ንጉስ ይምህራነ ክርስቶስን ጨምሮ ከእርሱ በፊትም የነገሱ ይሁኑ ከእርሱ በኋላ በምድረ ላስታ ብቅ ያሉ የዛግዌ ነገስታት የየራሳቸውን የመንግስት መቀመጫ ስፍራ ወይም ማዕከለ መንግስት ነበራቸው፡፡ ይምህራነ የዛሬ 940 ዓመታታ ገደማ ከዛግዌዎች ምድር የተነሳ ንጉስ ነው፡፡ የዛግዌ ስርወ መንግስት ከተመሰረተ በኋላ ስልጣኑን እየተረከቡ ከመጡ ትውልዶች መካከል ሰባተኛው ሲሆን በንግስናም 40 ዓመታትን ያህል ቆይቷል ፡፡ ንጉስ ይምህራነ በንግስና ከቆየባቸው አራት አስርት ዓመታት ውስጥ ክፍለ ዘመናትን የተሸገሩ በርካታ ስራዎችን ለመስራት ችሏል፡፡ ንጉሱ ስሙን ምዕተ ዓመታትን ተሻጋሪ ካደረገባቸው ስራዎቹ መካከል በዋሻውስጥ የሰራው ድንቅ ውቅር አብያተ ክርስትያናት ቀዳሚው ተጠቃሽ ነው፡፡ውቅር ቤተክርስቲያኑ ከላሊበላ በስተ ሰሜናዊ አቅጣጫ 42 ኪሎ ሜትሮችን ርቆ ይገኛል ፡፡ ወደዚያ ድንቅ ምድር አቅንተው አስገራሚውን የንጉሱ ይምህራነን ስራ የታዘቡ ሁሉ ይደነቃሉ፡፡ ስለዘመኑና በጊዜው ስለነበረው ጥልቅ ስነ ህንጻዊ ዕውቀት ዘጠኝ መቶ ዓመታትን ወደኋላ ነጉደው በተመስጦ እንዲያስቡ ይሆናል፡፡

ንጉስ ይምህራነ የዛግዌ ስረወ መንግስት ወንበር ተረኛ ከመሆኑ 22 ዓመታታት ቀደም ብሎ በዋግ ምድር ልዩ ስሟ ዛዚያ በምትባል ትንሽ ጎጥ ውስጥ ትዳር ይዞ በድንኳን ተጠልል ይኖር ነበር የ ሃይማኖት ሊቃውንት ይናገራሉ፡፡

አበው እንደሚናገሩት ከሆነ ንጉሱ ምንም እንኳን በትዳር የተጣመረ ቢሆንም ከትራድ አጋሩ ጋር ሩካቤ ስጋ እንዳንፈፀመ ነው ይላሉ፡፡ንጉስ ይምህራነ የዛግዌ ስልጣን ዘመኑን ለመጀመር ሲያስብ ግን ከዛዚያ ስድስት ኪሎሜትሮችን ፈቀቅ ብሎ ለምድራዊ መንግስቱን ለመንፈሳዊ ህይወቱ የሚስማማ ስፍራን አመቻቸ፡፡ ከዚያም ቤተ መንግስቱን እና በተ ዕምነት ማነፅ ጀመረ፡፡

ከባህር ጠለል በላይ በ2600 ሜትር ከፍታ ላይ የሚገኘው ተራራማውና ዋሻሻ ሽሽጉ የይምህራነ ውቅር ቤተ ክርስቲያን ቀዬ ከሩቅ ሲያት በፍርሃት ይንጣል፡፡ከዚያ ሰፊ የዓለት ጉሮሮ ውስጥ በምስጢራዊ ዕውቀትና ብልሃት የተሰራው ይምህራነ ደፍረው ለሚቀርቡት የሩቅ ፍርሃትን ወደ አግራሞትና አድናቆት ይቀይራል፡፡ቀድሞውንም ንጉስ ይምህራነ ዛዚያን ለቆ ወደ ስፍራው የመጣውና ግንባታ የጀመረው ዋሻውን ምክኒያት አድርጎ እንደነበረ ስለ ህይወቱ የተከተቡ ታሪኮች ያስረዳሉ፡፡ ከዚያ በፊት የዋሻው ወለል በሰፊ ሃይቅ የተሸፈለ በመሆኑ ፍራውን ስፍራውን ከልቡ ለወደደው ንጉስ የውሃው ነገር አስጨንቆት መላ መመዘየድ ከራሱ ጋር ሙግት ተያዞም እንደነበረ የታሪክ ድርሰናት ያስረዳሉ፡፡

ንጉስ ይምህራነ የሃሳብና ህልሙ ሰንካ የሆነበትን የዋሻ ውስጥ ሰፊ ሃይቅ በብልሃት አሸንፎ ስራውን ለመቀጠል ወሰነ፤ በዋሻው መግቢያ ላይ የነበሩ ሃረጎችንና ዕፅዋትን ጠርጎ ካነሳ በኋላ ውሃውን በእንጨት፡ በሳር፤ በሸንበቆና በደረቅ አፈር እዲሸፈን በማድረግ ዋናውን የቤተክርስቲያን ስራ ከላይ ላመቆም ችሏል፡፡ይህ እንዴት ይሆናል ብሎ ለማመን የሚቸገር ቢኖር ከቤተክርስቲያኑ ውጪ የሚገኙትንና ለፀበልነት የሚያገለግሉትን ጉድጓዶች ሲመለከት ከቤተክርስቲያኑ ስር የውሃ ክምችት እንዳለ ሊያውቅና ሊረዳ ይችላል፡፡ ነገሩን የበለጠ ጠለቅ ብለን የመረመርነው እነደሆነ ደግሞ በሃገራችን የኪነ ህንጻ ታሪክ ውስጥ ይምህራነ አዲስና ድንቅ ነገር ይዞ የመጣ እንደሆነ እንገነዘባለን፡፡ እንዴት....?

አብዛኛው የሃገራችን ጥንታዊ ውቀር አብያተ ክርስቲያናት የተወጠኑት ከዓለቶች ሆኖ የወለላቸውም ሁናቴ እንደገድግዳው ከዚያው ከዓለቱ የተሰራ እንደሆነ እንመለከታለን ፡፡ንጉስ ይምህራነ ግን ግንባታውን ግናባታውን በውሃ አካል ላይ በማድረጉና ከዚያ በት ያልተሞከረ ነገር ሞክሮ በማሳካቱ በአቢሲኒያ የኪነ - ህንጻ ታሪክ ውስጥ የራሱን አዲስ ታሪክ ለመጻፍ ችሏል፡፡

ንጉስ ይምህራነ ከዘጠኝ መቶ ዓመታት በፊት ምን ዓይነት ወጥ ብልሃትን ጠጠቅሞ ያንንነ ትንግርት የሆነ የሶስት ቤተ መቅደሶች ዘውድ ዕውን ሊያደርገው እንደቻለ እስከ ዛሬ ድረስ ከመገረም በዘለለ ቁርጥ መልስ የሞከረ የሳይንስ ሰው የለም፡፡ በዕርግጥ የስነ-ህንጸው ሁኔታና በግድግዳው ላይ ያሉ አንዳንድ ቅርፆችን ስነመለከት ከቀድሞው የአክሱም ስልጣኔ ዘመን ግንባታዎች ጋር በጥቂቱ ይመሳሰላል የህም ከንጉስ ይምራሃነ በኋላ በነገሱ ነገስታትም እንደቀጠለ ማሳያዎች አሉ፡፡

ከቤተ መቅደሱ ትይዩ በምዕራባዊ ገፁ ላይ 16 ያህል ሜትሮችን ሸገር ብሎ የንጉሱ ቤተ መንግስት ይገኛል ስለ ዛግዌ ነገስታ የተጻፉ ገድላት እነደሚያስረዱት ነገስታቱ እምነትን ከአስተዳደር ሳይነጣጥሉ ያስኬዱ እንደነበረ ሁሉ ንጉስ ይምርሃነም ከነዚህ ትውልዶች ሰባተኛ ትውልድ በመሆኑ አለማዊ አስተዳደር ማስኬጃውን ከመንፈሳዊ ህይወቱ እንዳይርቅ ለማድረግ ቤተመንግስቱን ከቤተ እምነቱ ፊት ገንብቷል፡፡

ይምራሃነ ክርስቶስ በእኩል መጠን የተስተካከሉ ጥቁር ድንጋዮች በጭቃ እንዲያያዙ ተደርጎ ከላይም ከታችም በጥሩ ሁኔታ በተጠረቡ ሰፋፊ የጣውላ እንጨረቶች እንዲያያዙ ከተደረገ በኋላ በኖራ የተለሰኑ ናቸው፡፡ ወለሉ ደግሞ በጠንካራ ጥርብ ድንጋዮጭ የለበሰ ሆኖ ልዩ ውበት ያለው ነው፡፡ እየን ከድንጋያማው ወለል ተነስቶ ወደ ጣራው ከተወረወረ ሌና አስደናቂ ነገር ይመለከታል፡፡ ኮርኒሱ ከእንጨት የተሰራ ሆኖ የመስቀል ቅርፅ በመላዕክታን ምስል በጸሃይ ጨረቃና ከወከብት ስዕላት የተሸቀጠጠቆጠ ነው ፡፡ በመስኮቶቹም አንድ አንድ ወጥ ድንጋይ የዉ ሆነው በተለያዩ የሃረግና ሌሎች ቅርጦች ልዩ ተደርገው ተበጅተዋል፡፡

ይምህራነ ክርስቶስ የበርካታ ሞያዎች የዘመን ከታብን የከተበ የዘመኑ የኪነ ህንጻ አስተሳሰብን ወደፊት ያሻገረ መቻልን ያሳየ ኢትዮጵያው ድንቅ ሃብት ነው፡፡

ሰሞነኛው መነጋገሪያ፤ የቲክቶክ ክሬኤቲቭ አዋርድ

ኢዩኤል ፍስሃ ዳምጤ (ጋዜጠኛ)

ሰሞነኛው መነጋገሪያ፤ የቲክቶክ ክሬኤቲቭ አዋርድቲክቶክ የተሰኘው መተግበሪያ ለዓለም ከተዋወቀ በኋላ የበርካቶችን ህይወት ሲቀይር ተመልክተናል። መተግበሪያውን ለበጎ ዓላማ በማዋል ህይወታቸውን በአዎንታዊ መልክ የለወጡ አሉ። በአገራችንም ቢሆን ለተለያዩ ድርጅቶች ማስታወቂያ በመሥራት ህይወታቸውን መቀየር የቻሉ ወጣቶች ማስተዋል ይቻላል። ከዚህ በተጨማሪም መድረክ ያጡ የተለያዩ ሰዎች ተሰጥኦዋቸውን ሲያወጡበት ተመልክተናል። በቀደመው ዘመን እንዲህ ያለ ፕላትፎርም ባለመኖሩ ካሜራ ፊት ለመቅረብ የሰዎች ይሁንታ ያስፈልግ ነበር። የዲጂታሉ ዘመን ይህንን አሻሽሎታል።

ያለንበት የዲጅታል ዘመን ቴክኖሎጂውን በአግባቡ ከተጠቀምንበት የሚያመጣውን ትሩፋት ከላይ በወፍ በረር አንስተናል። መተግበሪያውን በአግባቡ መጠቀም ካልተቻለ ግን አሉታዊ ነገሮችንም ይዞብን እንደሚመጣ መሳት የለብንም። ባለፉት ዓመታት "የቲክቶክ ክሬኤቲቭ አዋርድ" ሲሉ መጠሪያ ያበጁለት የእውቅና እና የሽልማት መርሃግብር በአዲስአበባ ከተማ ሲካሄድ አይተናል። ይህ የሽልማት እና የእውቅና ሥነሥርዓት ዘንድሮ የተካሄደው ለሶስተኛ ጊዜ ነው። በዘንድሮ የሽልማት ፕሮግራም ላይ ትኩረትን ስቦ የነበረው የአንዳንድ ቲክቶከሮች ቅጥ ያጣ አለባበስ ነው። ከሽልማቱ ይልቅ በአለባበሳቸው የመነጋገሪያ ርዕስ መሆን የፈለጉ ቲክቶከሮች ነበሩ። "ማንኛውም ሰው የፈለገውን ልብስ የመልበስም ሆነ የመጫማት መብቱ የተጠበቀ ነው!" በሚል ብቻ እንዲህ ያለ ነገር በዋዛ መታለፍ የለበትም! ፕሮግራሙ በቀጥታ ስርጭት በማኅበራዊ ሚዲያም ሆነ በቴሌቪዥን ቻናሎች ሲተላለፍ የነበረ እንደመሆኑ መጠን እና ከፍተኛ የተመልካች ቁጥር ስለነበረው የፕሮግራሙ ታዳሚያን አለባበስ ማኅበረሰቡ ከሚያውቃቸው የአለባበስ ዓይነቶች ያፈነገጡ መሆናቸው በፅኑ ሊኮነን ይገባል። ፕሮግራሙን ልጆች ሳይቀር የሚያዩት ሊሆን ስለሚችል ወጣ ያሉ አለባበሶችን ይዞ መቅረብ በምንም መለኪያ እና መስፈርት ተገቢ ሊሆን አይገባም!

አዘጋጆቹም የአለባበስ ሥነሥርዓት መመሪያ (Dressing Code) ሊያዘጋጁ ይገባል። የዚህ ፕሮግራም አዘጋጆች ከጉማ አዋርድ ተሞክሮ ሊወስዱ ይገባል። የጉማ አዋርድ ፕሮግራሙን ከማዘጋጀቱ አስቀድሞ ወጣ ያሉ አለባበሶችን ለብሶ አዋርዱ ላይ መገኘት እንደማይቻል ማሳሰቢያ ሠጥቶ ነበር። በፕሮግራሙም ላይ ወጣ ያለ አለባበስ በመልበስ የተመልካችን ትኩረት ለመስረቅ ወጥኖ የመጣ ታዳሚ አልነበረም።

የቲክቶክ ክሬኤቲቭ አዋርድ አዘጋጆች በተለያዩ ዘርፎች ይዘት ፈጣሪዎችን (Content Creators) መሸለም ከሆነ ዋነኛ ውጥናቸው በመድረኩ ላይ ለሚገኙ ታዳሚያንም ሆነ ቲክቶከሮች የአለባበስ ሥነሥርዓት መመሪያ ሊኖራቸው ይገባል። መነጋገሪያ ርዕስ መሆን ያለበትም ማን በምን ዘርፍ ታጨ? ማን በምን ዘርፍ አሸነፈ? የሚለው ጉዳይ እንጂ የማኅበረሰቡን እሴቶች የሚያራክሱ ወጣ ያሉ አለባበስ ያላቸው ሰዎች መሆን የለባቸውም።

ርካሽ ተወዳጅነትን እና የዕለት መነጋገሪያ መሆንን ስንቃቸው አድርገው ለሚጓዙ እንዲህ ያሉ ዋልጌዎችን ከዚህ አሳፋሪ ድርጊታቸው ማቀብ የሚቻለው የአለባበስ ሥነሥርዓት መመሪያ በመንደፍ እና ተግባራዊ በማድረግ መሆኑን የፕሮግራሙ አዘጋጆቹ ሊረዱ ይገባል። መሰል ድርጊቶች እንደማይደገሙ እና ዳግመኛ እንደማናያቸው ተስፋ እናደርጋለን። ሻሎም!

Today I have the honor of VALDITORIAN she is been part of the class of ssmv for the last 4 years and part of her senior research project was working on kidney gene therapy at Vanderbilt university medical center which earned her a Regeneron science Talent search top 40scholarship she has also been part of the TENNEESSEE Technology student association serving as the president this year and she is also a united states presidential scholar semi-finalist። she attend Harvard University this year . "In a country where time is measured by money, our magazine sincerely thanks her for graciously taking the time to share her experience. We extend our respect and admiration and wish our readers an enjoyable read."

Finot: First, thank you for your willingness to join us as our magazine's guest.

Lina Feleke: Thank you as well for giving me the opportunity.

Finot: Please introduce yourself to our readers.

Lina Feleke: My name is Lina Feleke. I was born and raised here in Nashville, Tennessee. I completed my high school studies at Martin Luther King High School in 2025. I am now a first-year undergraduate student at Harvard University. I think that's enough.

Finot: No, that's enough indeed. laughs

Lina: laughs

Finot: Great! Let me go back to your 12th-grade graduation program.

Lina: Sure.

Finot: Who prepared the speech you presented at your 12th-grade graduation?

Lina: laughs for a long time No one prepared it for me. I wrote it myself.

Finot: So when you say, "No one prepared it for me; I wrote it myself," you really mean it?

Lina: Yes, no one helped me.

Finot: You were born and raised here in the U.S. Unless it's from your family's memories, this song ("Tsehaye") is not something children your age normally know or sing. How did you even come across it here?

Lina: That's true. I've never heard my family talk about this song either. But at one point, while preparing a university admission or scholarship essay, I was thinking about what theme I should write on. By coincidence, I saw a TikTok video where a young person was cooking Ethiopian food, and the background music was the song "Tsehaye." It caught my attention immediately.

At that point, I even abandoned the science and technology research-focused essay idea I had planned and began reflecting on the meaning of the song instead.

Finot: Speaking of science and technology—you were also a speaker at Vanderbilt University's "Young Scientists" recognition program.

Lina: Yes. Ever since I entered high school, I had been doing research at Vanderbilt University, and because I completed it with outstanding results, I was invited to give a speech there as well. That speech was intended to motivate students on how to overcome challenges. It had nothing to do with the "Tsehaye" song.

Finot: Alright, let's return to the song Tsehaye.

Lina: Okay.

Finot: After hearing the song and reflecting on it—how did it become such an important turning point in your life and eventually become the theme of your essay?

Lina: As I said, the song kept echoing inside me. So I asked my mother about it. She sang it for me and told me its meaning. She told me "Lina" means light, and the song's message says that the sun—its light—is for the world.My dream is to step into the world through my education and become a light to the world. The song is profound. To me, it speaks about a bright future and hope. Because my hopes and dreams aligned with the message of the song, I used it as the foundation of my university application essay—about my vision for the future, my purpose, and the strength I draw to achieve it.

Finot: Before submitting your essay, did anyone help you with editing?

Lina: After I finished writing it, I showed it to my mentor, who guides us with paper-related work. She read it, was surprised, and said she loved it. She only corrected one sentence in the introduction. She told me, "I'm not touching anything else. Don't change it."

Other than that, no one helped or even saw it.

Finot: How did you feel when Harvard University responded with an acceptance?

Lina: I had no words to express my happiness. I was overwhelmed.

The idea for the essay came to me at the last moment. It wasn't a topic I had prepared for. But because it came from my heart and expressed my dream and future hope, the university accepted me.

At that moment, I had no words that could describe my joy. God helped me, and it became what I hoped for.

Finot: You were also the Valedictorian of your high school graduation and...

(Turns to next page 14)

(Turned from page13)
delivered a musical performance.
Lina: Yes.
Finot: How did you feel preparing for that performance?
Lina: It wasn't easy. I've presented in many places and on many stages—especially at competitions featuring outstanding students from across the United States. I'm not new to presenting.
But that day, I felt an emotion I hadn't expected.It wasn't only graduating students—many parents, guests of honor, professors, and well-known public figures were present. Standing on a stage like that was not simple.
Even as I was walking toward the stage, I was still debating with myself. I had prepared the entire speech in both Amharic and English. Until the last moment, I was certain I would present it in Amharic.But when I stepped on the stage and saw the large crowd, I wondered how many would understand me if I spoke in Amharic. So I decided to begin with an Amharic Bible verse and the song, then continue the main speech in English. But when I stepped on the stage and saw the huge audience, I wondered, "How will this entire speech help me if I speak only in Amharic?" So I thought it might be better to open with an Amharic verse and then continue the rest of the message in English. Still, speaking in front of all those people was very frightening.

Finot: You're one of the 40 Presidential Scholars selected from all states, right?
Lina: – Yes.
Finot: If circumstances allow, we'd like to hear more about your experiences. Let's return to where all this began.
Lina: – laughs ... No problem. If it's helpful and the timing allows, I'm happy to share.
Finot: The song you sang publicly- the Ethiopian community in Nashville had parents sing it for you during their college-readiness program for students preparing to enter top universities. How did that feel?
Lina: – That was another unexpected moment. It really strengthened my confidence. Honestly, preparing that speech made me realize I could actually do this. I was so happy. Now in the Nashville community, many people have even started calling me "Tsehay"—my sunshine. Laughs for a long time
Finot: You were born and raised here. How are you able to speak Amharic so fluently?

Lina: – At home, my parents speak only Amharic. When raising us, the thing they wanted us to focus on most was English. So that we wouldn't fall behind our classmates, I think. I never felt that was entirely right. The person who really helped me speak Amharic well is my grandmother. Whenever she came to visit or ask us something, we couldn't communicate with her unless we spoke Amharic. So I sat by her side and learned properly. After that, my family supported me in every way so I could improve.Now, since Harvard expects students to learn an additional language besides English, I chose Amharic so I can continue strengthening my language skills.
Finot: So Harvard is also encouraging you to keep learning Amharic?
Lina: – Yes. I am American by birth—but by heritage, I am Ethiopian. God willing, once I finish my education, I want to stand before the world and contribute something meaningful like sunshine. My first goal is to serve Ethiopia, and that's why I want to improve my Amharic even more. If circumstances allow, I also plan to study Ge'ez.
Finot: How did you become interested in Ge'ez?

Lina: – At Harvard, Ge'ez is offered as a language course. Many students take it. Beyond that, we also attend external spiritual studies where the teachers k
now the language deeply. All this combined increased my interest. I feel that our community's awareness of its own language is very low. For example, Latino children, those raised here—when they meet each other, they speak Spanish. Even though their English is perfect, they still use their parents' language among themselves.I believe if parents encouraged their children and helped them nurture their language, things could change.
Finot: – So you're saying parents have a lot to work on in this area?
Lina: – Yes. Our parents, honestly, want us to keep up academically—so they push us to focus completely on English. Culturally, they want us to follow Habesha traditions and music. But they don't want us to listen to English music. Because of this, parents and children have developed totally different perspectives and cultures. Parents often don't tell their children about the community they grew up in. They don't share folktales, or tell them village stories. As a result, many children don't think deeply about their heritage. Folktales and literature play a big role in passing down culture, so I think it would be very helpful if parents could do that as well.
Finot: – What do you think is the solution to this issue?
Lina Feleke: For someone like me, diversity is a beautiful thing. America is a country that pays great attention to this. Parents need to help their children understand their identity in a way that makes sense to them, and ensure they learn their culture and language. Since we were born and raised here, (Turns to next page 15)

(Turned from page13)
of course we ask questions, and parents must be prepared to answer and explain those questions properly. Our culture—how we understand one another, how we share joy, our social life, our way of communicating and behaving—all these are beautiful. Parents need to explain this properly. If parents are not able to explain it in a way that helps their children, then they should connect the children with someone who can explain and guide them. Doing this helps prevent the confusion children may experience when they interact with others from different backgrounds.

When this is done well, you begin to see confident children, children who trust themselves. And later, nothing will stop them from becoming good role models for the world.But all this can only happen when the process of explaining and understanding is handled properly. Just like everything else, there is a great opportunity to learn and grow but also many chances to go wrong if it's not done well.

Finot: – Have you ever been to Ethiopia?

Lina Feleke: I went once when I was around four years old. My parents took me. Other than the fact that I went at that age, I don't really remember anything.

Finot: – If you get the chance to visit Ethiopia again, is there a place you especially want to see?

> "I'm American—but by heritage and ancestry, I am Ethiopian."

Lina Feleke: There are so many places I want to see—especially spiritual and historical sites. But even before I get the chance, the very first place I dream of visiting is Lalibela. I read a lot online about Ethiopia, and my biggest curiosity is this:- How did they carve the Church of Lalibela out of a single rock with such precision and craftsmanship?I believe seeing it in person will answer that question for me. So yes, my travel would begin with Lalibela.

Finot: – How much do you really know about Ethiopia?

Lina Feleke: Like I told you, I'm American—but by heritage and ancestry, I am Ethiopian.

I read many books about Ethiopia. Even though our families came here by circumstance and raised us here, the root of our lineage is Ethiopia. To explain it simply: here, we are like a branch of a tree—but the whole tree and its trunk are over there. That is how Ethiopia feels to me.

Finot: – Finally, is there anything you would like to say?

Lina Feleke: What I want to say is, raising children in this country is not easy. Parents deserve recognition for their efforts. If children fail to use the opportunities available to them, that is not the parents' fault. It becomes the children's responsibility. So we, the children, must value our parents' sacrifices and make full use of every opportunity we have.

Finot: – Thank you very much for giving us your leisure time and for the wonderful conversation.

Lina Feleke: Thank you for hosting me.

ፍኖት ሚዲያ
Finote Media (FM)
ethiopianismnews@gmail.com

The OTHER SIDE

YEMREHANA KRESTOS

He was the king who takes the throne in the half of 11th century. He was among kings who were intervened their kingship with clergy and passed after laid down saintly deeds and history remembered his name forever. Ethiopian Orthodox Church acknowledge his religious ministry and devotion and award him saint so he named after Saint Yemrehana Krestos.

The strong dynasty of Axum became attenuated its power and forced to leave the throne to the successor was the Zagwe Dynasty who's reigning area was Southern Far of Axum Dynasty. The Dynasty was founded by Mara Takla Haymanot and he received the throne from the last King of Axum namely Delnead. When the Zagwes started to led the country they placed the rainy area on the mountains of Lasta.

Historians claim that even though the Zagwes place their power center in Lasta Mountains but they didn't sit on similar cities. Accordingly, including Yemrehana Krestos and predecessors or successors were having their own Capital in different area. He was 7th king among the Zagwe Dynasty. Yemrehana Krestos was reign before 940 years ago and he holds his throne for 40 years. During these 4 decades power he could deed so money classical works. Among his works the cave in Rock-Hewn Church is prominent. This church found North of Lalibela Town 42 kilo Meters far away. All tourists amazed by this Rock-Hewn Church and forced them to flashback 900 years and to observe about the building technology of the then era.

The clergy scholars said those King Yemrehana Krestos 22 years before he became king he was residing in Wag Mider small village particular area Zaziya and he was residing in tent and married.

As the story of elders, even though he was married, he didn't made sexual intercourse with his wife. When he became ready to start his kingship King Yemrehana Krestos travel to six kilometers distance from Zaziya and he found the place which was suitable for his reign and his spiritual life. Then he started to build his palace and church.

The rock-hewn church which was built on mountainous area which is 2000 meters above sea level made everybody fear. However, when observe it closely it creates amusement and enthusiasm. Histories about his life said that from the very beginning he came to this place leaving Zaziya was because of the cave. Histories said that when he planned to build the church the cave was covered by water beneath the surface. So he thought for long period how to avoid the water. Finally he decided to continue to achieve his dream by defeating the water. He cleared the soil and bushes in the entrance of the cave and he covered the water with soil, grass and bamboo and builds the church above it. If any doubt arise how this could be realized he can see the water wells found out of the church which are used for the purpose of pouring holly waters, may understand that there is water source beneath the church. When we thought about it thoroughly we could understand that Yemrehana Krestos brought amazing and new invention in our country's architectural practice. How...? Most of our country's rock-hewn churches craft on huge rocks and their floor and walls also made up with the same rock. However, Yemrehana Krestos build the church with the technique which was never tried before and erect the church above the water and he could write his own history in Ethiopian architect practice.

No scientist able to described how Yemrehana Krestosbuild these amazing three temples other than speculation and hypothesis. When we review the church thoroughly the architect and some of crafts and sculptures had minimal similarity with earlier ancient Axum dynasty architectural remnants. Besides that his successors also followed his paths the same way.

16 meters western side of the church he builds his palace. The stories told about the Zagwe Dynasty kings rule the country interconnected with their religious duty, it is the same about King Yemrehana Krestos that's why he build his palace in front of the church not to create gap between his clerical duty.

Yemrehana Krestos church was built with Black Stones which has equal size and connected with mud and supported by wide timbers and plastered by gypsum. The floor covered by hard rock's which are very beautiful. If eyes focus on the roofing observed other amazing things. The ceiling was constructed with wood and the images of the holy cross, angels, sun, moon and stars. The windows built with mass stone and crafts different kinds of plants.

Yemrehana Krestos church is witnessed different skills and shows the times architectural attitude forwards and it is Ethiopian precious asset and heritage.

Raising Bicultural Ethiopian Children

What Parents and Communities Need to Know

By Blen Solomon and Teklemichael Abebe Sahlemariam, Toronto, Canada
December 2025

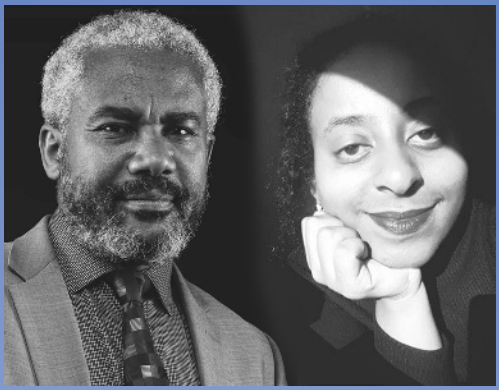

As more Ethiopian families build their lives in the United States, Canada, and beyond, a new generation is growing up between two worlds. At home they hear Amharic, Tigrinya, Afaan Oromo, or Guragegna; they smell berbere in the kitchen; they watch their parents brew buna or prepare injera the way their grandparents did. At school and in the outside world, they are surrounded by Western norms, values, and expectations. This can be a beautiful mix, but it also creates deep emotional and psychological challenges that parents and community leaders need to understand.

Bicultural children constantly negotiate what it means to be "Ethiopian" and "American" or "Canadian" at the same time. They are quietly learning to juggle two identities each day. Some blend the two easily, feeling proud of both identities. Others feel pulled in opposite directions, as if they must choose one. When both cultures are allowed to coexist without competition, children grow into themselves with confidence and emotional balance. But when they feel pressured to choose or perform the "right" identity, they often develop guilt, confusion, or the painful sense of belonging nowhere fully.

Ethiopian culture emphasizes respect, humility, and tight family bonds. Many of us grew up hearing "yilugnta" shaping us to be gentle, quiet, and self-restrained. Western culture encourages independence, direct expression, advocate for themselves, and personal choice. These messages often collide. For example, a child who raises their voice or questions something at home may be seen as disrespectful, while the same behavior at school is praised as leadership. This creates pressure for our kids. They try to honor their parents' expectations while also surviving in a Western system that rewards assertiveness and confidence. Ethiopian parents often worry about cultural loss, while children try to meet two different sets of expectations. These mixed messages can create pressure for kids even when parents don't intend it. As parents, we can ease that burden by teaching them that it's possible to carry the best of both worlds, the Ethiopian emphasis on community and the Western encouragement to express oneself, while letting go of values or habits from either culture that hold them back.

Many Ethiopian diaspora kids become experts at switching between languages, behaviors, and even personalities depending on where they are. At home, they soften their voice, lower their eyes in respect, or switch into Amharic to greet an elder. At school, they adopt a louder, more direct way of speaking, because that is what's socially expected. They may speak softly and respectfully at home, then shift to a more assertive style at school. This ability is a strength, a form of social intelligence, not a weakness, but it becomes exhausting when children feel they have to hide one version of themselves to be accepted. I've heard teens say things like, "If I act American at home, my parents think I'm losing my culture," or "If I act Ethiopian at school, the kids think I'm weird." These internal shifts are heavy for children to carry alone.

A common phrase among diaspora youth is: "I'm too Ethiopian for Americans and too American for Ethiopians." For many, this isn't just a statement, it's their lived reality. They might not speak Amharic "well enough" for relatives back home, yet they don't feel completely Western either. This feeling of being "in-between" can lead to loneliness, especially when children don't feel fully embraced by either cultural group. Belonging is not a luxury for children; it's a psychological necessity. When kids feel fully seen and accepted by at least one group, ideally both, they grow roots strong enough to hold them steady.

Parents and community leaders play a powerful role in shaping whether a child's bicultural identity becomes a source of confidence or a source of struggle. Their guidance, attitudes, and daily interactions lay the emotional foundation on which bicultural children build their sense of self. The goal is not to turn children into perfect Ethiopians or perfect Americans, but to help them choose values from both cultures that build their character, confidence, and inner strength.

A healthy identity begins with normalizing both cultures. When children see their parents celebrate Meskel or Timket with the same joy as Christmas or Thanksgiving, they learn that the two can exist side by side. They learn they don't have to pick one identity to make others comfortable. When parents show that being Ethiopian and being part of their new society are not competing identities, children feel free to embrace both sides without guilt or confusion. This sense of openness allows them to grow into their full,

complex selves.

Culture must also be shared with warmth, not fear. When preserving heri

Raising Bicultural...

tage becomes a heavy obligation, children may distance themselves from it. Some of us were raised with strict rules about respect and tradition, where questioning elders was unacceptable. But in the Western world, asking questions is part of learning and growth. If we want our children to love their culture rather than feel trapped by it, we must present it with joy through stories, food, music, community gatherings not through guilt or fear of "losing ourselves."

Open conversation is one of the most powerful gifts we can give our children. Children need room to express the challenges and emotions that come with navigating two worlds. They need space to say, "I feel embarrassed when my classmates tease our food," or "I don't know how Ethiopian I'm supposed to be." When parents listen without judgment, trust deepens, and cultural identity becomes a shared journey instead of a silent struggle.

Another critical aspect is protecting a child's sense of belonging. Our children's bilingualism, adaptability, and dual cultural insight are not weaknesses. They are superpowers. We should celebrate these skills openly, so our children see themselves as whole and capable. This reassurance helps them understand that being bicultural is not a limitation but a kind of superpower that broadens their understanding of the world.

Equally important is recognizing that some cultural values need updating. Our tradition of humility is beautiful, but sometimes it turns into self-erasure. In Western society, where confidence opens doors, teaching children to silence themselves can hold them back. We can keep humility while discarding the idea that putting oneself down is virtuous. Similarly, we can embrace Western values of self-advocacy and emotional openness without abandoning Ethiopian warmth, community, and generosity. It doesn't have to be one or the other. Our children deserve the best of both.

Bicultural identity is not simply an issue for individual families; it's a community responsibility. When we create environments that honor both cultures without forcing our children to choose, we raise confident, grounded young people who carry the richness of Ethiopia in their hearts while thriving in the broader world they belong to. Their ability to bridge cultures will shape stronger, more connected diasporas for generations to come.

Finally, community spaces play a major role in nurturing healthy bicultural identity. Youth groups, cultural programs, mentorship, and opportunities for intergenerational connection help children feel rooted and supported. In these environments, they see others who share their experience, which strengthens their cultural confidence and gives them a place where both sides of their identity feel seen and valued.

Together, parents and communities can transform the bicultural experience into a source of pride and resilience, ensuring that children grow up feeling whole, grounded, and connected to all parts of who they are.

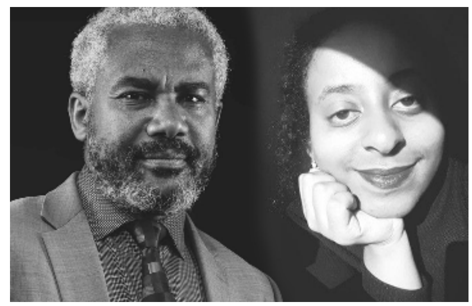

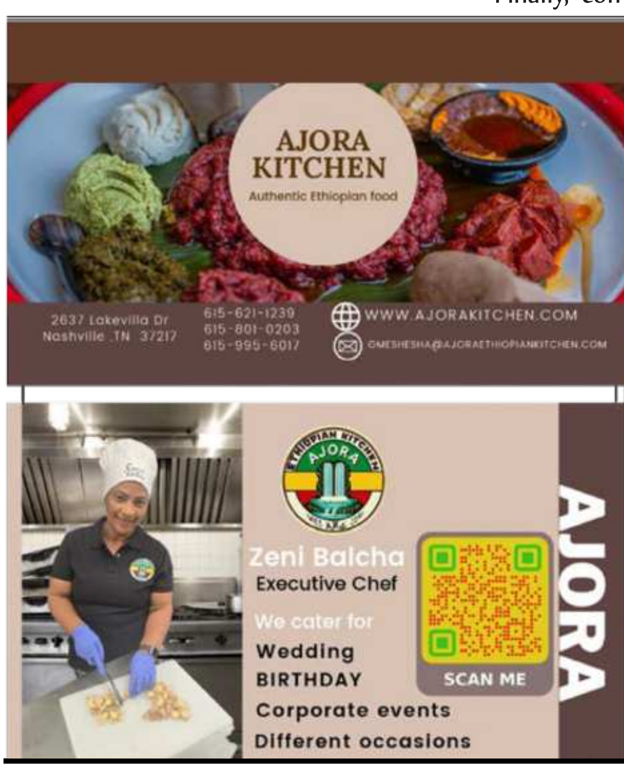

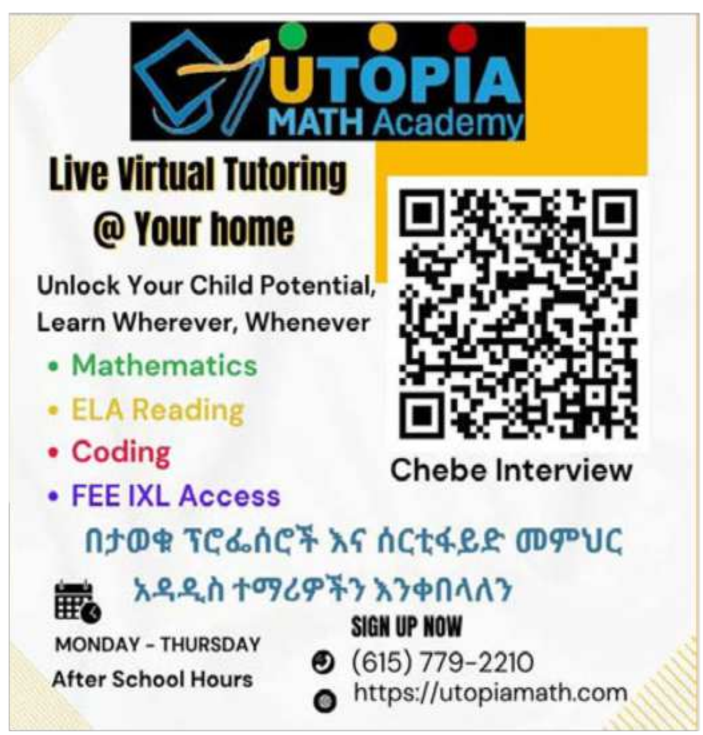

Ethiopian Children's Education in the U.S.

Strengths and Opportunities for Growth

By Ayanaw Hagos, (Assistant Professor of Mathematics
Motlow State Community College)

The Ethiopian community in the United States is raising a new generation of bright, resilient children who are building their futures while balancing their two cultures. As an educator working closely with families, I see many strengths in our students, as well as areas where additional support can help them thrive even more. Ethiopian children are well known for their discipline, respect for teachers, and determination to succeed, especially in science, technology, and mathematics. Our parents place a strong emphasis on education, encouraging their children to pursue college and meaningful careers.

These cultural values give our community a remarkable foundation for academic success. At the same time, like many immigrant communities, our students face unique challenges. Some children struggle with reading because it is not always reinforced at home, and math can become difficult without regular practice. Many parents are still learning how the American school system works: GPA, Honors, AP classes, and most importantly, the college admission process.Excessive screen time is another modern challenge that affects focus, homework completion, and reading habits. Recent immigrant students may also face language barriers that affect confidence in speaking and writing.

Parents, too, encounter their own language and cultural adjustments. Strengthening English skills, through ESL classes or community programs, can help parents communicate more effectively with teachers and understand their children's daily experiences. Little by little, this helps bridge the cultural gap and supports children emotionally and academically. In Ethiopian culture, higher education has traditionally been viewed as the main path to stability and respect, especially because opportunities in Ethiopia were limited for those who did not attend university. Here in the United States, however, our children have more diverse and equally honorable pathways: university, trade and technical schools, military service, or going directly into the workforce. Whatever path a young adult chooses, our role as parents is to guide and support them intellectually and emotionally, while also encouraging independence and responsibility. If a young adult chooses not to continue formal education and is old enough to work, it can be healthy to help them transition toward adult life by expecting them to contribute to their own living expenses, develop financial responsibility, and learn to stand on their own. Independence helps young adults mature in

ways that staying fully dependent at home cannot. There are many positive steps families can take: encouraging daily reading, checking homework, communicating regularly with teachers, and setting healthy limits on technology. Children also benefit when families balance academic expectations with household responsibilities and character-building tasks such as helping at home, developing routines, and learning independence. Just as we want our children to stay connected to Ethiopian culture, it is also valuable for us as parents to understand aspects of their American environment so we can better guide and mentor them.

The U.S. education system offers many opportunities, advanced classes, dual enrollment, extracurricular programs, and scholarships, yet navigating it can be challenging. With patient guidance, strong home support, and active communication with schools, Ethiopian American children can excel while remaining grounded in the traditions and values that strengthen our community.

Summary & Appreciation

I want to express my deep appreciation to all Ethiopian parents who work tirelessly for their children's success. Our community has made remarkable progress, and our children are achieving incredible things across the country. With continued teamwork between parents, students, educators, and community programs, I am confident that our children will not only succeed academically but also grow into responsible, compassionate, and confident leaders of the next generation. Thank you for your love, your sacrifice, and your commitment to giving your children the best future possible.

THE SOAR AWARDS
TOP AGENT 2020
TOP
300
REAL PRODUCERS
20 RP 21
BUY OR SELL
መኖሪያ ቤት
Your home with
me today!
ለመግዛት ወይንም
ለመሸጥ አስበዋል?
(855)856-9466
ALEX MINDAGA
615-479-2192
simpliHŌM

EXCEL
TAX & FINANCIAL SOLUTIONS

EXCEL

TAX & FINANCIAL SOLUTIONS

See Beyond The Numbers!

OUR SEVICES

Tax and Accounting

- Tax preparation
- Bookkeeping & Accounting
- Payroll & HR Services

Insurances

- Health Insurance
- Homeowner & Rental Insurance
- Auto Insurance

Business Solutions

- Incorporation & LLC formation
- IRS Representation & Audit Assistance
- Sales tax Filling & Compliance

Other Services

- Notary Public Service
- Power Of Attorney (POA)
- Immigration form Assistance
- Ethiopian origin Id / Passport Renewal

ZENA FELEKE

Enrolled Agent /EA/

Excel Tax & Financial Solutions ተጨማሪ የታክስ ቢሮ ብቻ አይደለንም — በምንሰጣቸው አገልግሎቶች ሁሉ ትክክለኛነትን፣ ሚስጥራዊነትን እና ስትራቴጂካዊ ግንዛቤን ለማቅረብ ቁርጠኛ የሆነ ታማኝ የፋይናንስ አጋርዎ ነን።

PROVIDING SEAMLESS SERVICE ACROSS ALL 50 STATES

(469) 954-7456/
(469) 810-2809

9560 Skillman ST Suite 115
Dallas, TX 75243

www.exceltfs.com
exceltfs@gmail.com